

MILLIY TIKLANISH

14 (231) ● 2013 йил 17 апрель, чоршанба ● Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Хотин-қизларнинг ҳуқуқий-сиёсий маданиятини юксалтириш — партия эътиборида

Болалар музика ва санъат мактаблари ёш истеъодларни тарбиялаб, вояга етказмоқда

Қишлоқларимиздаги замонавий уй-жойлар халқаро анжуман иштирокчилари нигоҳида

3 ПАРТИЯ ҲАЁТИ

5 МАЪНАВИЯТ

6 ОЗОД ЮРТНИНГ ОБОД Г'УШАСИ

Хабарлар

Сўз — халқаро конференция иштирокчиларига

Қонун ва ижро

АКТ — божхоначилар хизматида

Миллий матбуот марказида бўлиб ўтган матбуот анжуманида Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси мутахассислари томонидан амалга оширилаётган ишлар хусусида сўзлаб берилди.

Хусусан, 2011-2015 йилларда Давлат божхона хизмати органларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирлари дастури хусусида тўхтаб ўтилди. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси раисининг ўринбосари Г.Шуқуровнинг таъкидлашича, мазкур дастур божхона органлари фаолиятига ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишга қаратилган. Айни пайтда дастурга кўра Тошкент вилоятининг "Ойбек" ва Сурхондарё вилоятидаги "Айри-том" чегара божхона постларига иккита катта ўлчамли мобил автосканер фойдаланишга топширилган. Тадбир давомида Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси мутахассислари идоранинг ягона автоматлаштирилган ахборот тизими ҳақида ҳам сўзлаб берди ва берилган барча саволларга жавоб қайтарди.

Давра сўхбати

Пойтахтимизда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси томонидан "Ор-номус, уят ва андиша, шарму ҳаё, ибо ва ифбат! Биз шу билан бошқалардан фарқ қиламиз" мавзусида маърифий тадбир ташкил этилди.

Давра сўхбатига хотин-қизлар маънавиятини юксалтиришнинг долзарб вазифалари хусусида сўз борди. Жумладан, бугунги ёшларнинг экранларда кўрсатилётган фильм қаҳрамонларига кўр-кўрона эргашishi, улардек бўлишга интилишнинг инотатга олиб, кўшиқ, клип, сериал ва кино ҳамда кўрсатувларга қўйилаётган мезонлар тадбирда қатнашган мутасаддилар томонидан яна бир бор кўриб чиқиши билан боғлиқ тақлифлар ўртага ташланди, мавзу доирасида кўплаб фикр-мулоҳазаларга сабаб бўлган видео тақдиротлар ҳавола этилди.

Болаларнинг бўш вақти мазмунли ўтади

Навоий шаҳрида "Истиклол гунаҳчлари" болалар ижодиёти фестивали бўлиб ўтди.

Тадбир мактабдан ташқари таълим масканларида болаларнинг қизиқиш ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда, уларнинг ижодий-интеллектуал қобилиятини ривожлантириш, бўш вақтларидан самарали фойдаланишини ташкил этиш мақсадларига хизмат қилади. Фестиваль доирасида ёшларнинг турли жанрдаги ижод намуналари кўргазмаси намойиш этилди. Халқимизнинг қадимий маданияти ўз ифодасини топган миллий либослар, кулолчилик, ёғоч ўймакорлиги каби амалий санъат намуналари тадбир иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

Ўзбекистонда қишлоқлар қиёфасини ўзгартириш ва аҳоли ҳаётининг сифатини яхшилаш борасидаги ишлар барчанинг ҳавасини тортади

Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси билан ташкил этилган «Замонавий уй-жой қурилиши — қишлоқ жойларини комплекс ривожлантириш ва қиёфасини ўзгартириш ҳамда аҳоли ҳаётининг сифатини яхшилаш омили» мавзусидаги халқаро конференция иштирокчилари Самарқанд, Бухоро ва Тошкент вилоятларида бўлиб, мамлакатимизда истиқлол йилларида амалга оширилган бетимсол бунёдкорлик ишлари, хусусан, қишлоқлар қиёфасини тубдан ўзгартириш, намунавий лойиҳалар асосида замонавий уй-жойлар барпо этиш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар, янги аҳоли пунктларидаги ижтимоий соҳа, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик объектлари билан ташиқчилар, юртдошларимиз билан сўхбатлашдилар.

6-бет

Партия ҳаёти

Ижроия Кўмита йиғилиши

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда ЎзМТДПнинг жорий йил биринчи чоракдаги фаолияти яқунлари кўриб чиқилди. Мазкур масала юзасидан сўзга чиққан партия раҳбари А.Турсунов, энг аввало, дастурий мақсадлар ижроси, электротар манфаатларини таъминлаш, барча даражадаги депутатлик бирлашмалари фаолиятини тубдан кучайтириш масалаларида партия ташкилотлари олиб бораётган ишларни таҳлил қилди.

Маълумки, партия ғоя ва мақсадларини кенг аҳоли ўртасида тарғиб-ташвиқ қилиш, партия ижтимоий қатламнинг сиёсий фаолигини ошириш ва партия хайрихоҳлари сафини кенгайтиришда ўтказилаётган тадбирлар алоҳида ўрин тутади. Шу боис, биринчи чорак яқунларида кўра, барча даражадаги партия ташкилотлари 3 минг 285 та турли мавзу ва йўналишларда тадбирлар ўтказишган. Бу ўтган йилнинг биринчи чоракига нисбатан 1 минг 78 тага кўндир. Жумладан, партия Андижон, Навоий, Хоразм, Қашқадарё вилоят ташкилотлари тадбирлар таш-

кил этишда кенг қамровли фаолият олиб боришмоқда. Бироқ, ЎзМТДП Бухоро ва Фарғона вилоят ташкилотлари бу борада сусткашликка йўл қўйишган. ЎзМТДП партиянинг асосий таянчи бўлган бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш ва уларнинг сони ва сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Биринчи чорак яқунларида кўра, БПТлар сони 4 минг 901 тага етди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1 минг 119 тага БПТлар сони кўпайган. Хусусан, партия Навоий, Наманган, Сирдарё, Қашқадарё

вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳри Кенгашилари бу борада ижобий натижаларни кўлга киритишган. Ижроия Кўмита йиғилишида партия дастури ва сайловолди Платформасида белги-ланган вазифаларни амалга ошириш, электротар манфаатларига хизмат қилиш, партия томонидан ташкил этилаётган ўқув-семинарлар сифатини тубдан кучайтириш сингари масалалар ҳам кўриб чиқилди. Мажлисда партия Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашилари пленумлари яқунлари ҳам кўриб чиқилди. Худудий партия ташкилотлари пленумларида 2012 йил фаолият яқунлари ҳамда жорий йил иш дастурлари танқидий таҳлил қилинди. Партия фаолиятини янада кучайтириш ва самарадорлигини оширишга қаратилган бир қатор тақлиф ва лойиҳалар илгари сурилди. Партия Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси йиғилишида ЎзМТДП фаолияти билан боғлиқ бошқа бир қатор масалалар ҳам кўриб чиқилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Электрон тижорат инфратузилмасини ривожлантириш

Маҳаллий товарларни ташқи бозорда реализация қилишнинг муҳим омилidir. Бу масала ЎзМТДП Дастури ва сайловолди Платформасида алоҳида ўрин тутади

Мустақиллик шарофати билан мамлакатимизда барча соҳалар қатори замонавий ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш борасида ҳам бир қатор ибратли ишлар амалга оширилди ва бу жараён изчил давом эттириб келинмоқда. Энг аввало, Ўзбекистонда мазкур соҳани тартибга солувчи мукаммал қонунчилик базаси яратилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Мазкур тизимнинг таркибий қисми ҳисобланган электрон тўловлар ва электрон тижорат йўналишини ривожлантириш мақсадида унинг тадрижий ривожланишини таъминловчи мустаҳкам ҳуқуқий база шакллантирилган. "Электрон тижорат тўғрисида"ги, "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги, "Электрон тўловлар тўғрисида"ги, "Электрон рақамли имзо тўғрисида"ги Қонунлар ва бошқа қатор норматив ҳужжатлар шулар жумласидандир. Иқтисодийётимизга замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг кенг татбиқ этилиши, ўз навбатида, истеъмолчилар билан ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги ўзаро алоқаларни янги босқичга олиб чиқди десак, муболаға бўлмайди. Бугунги кунда мамлакатимизда электрон тўловлар, интернет глобал тармоғи ва мобил алоқа воситалари орқали банк соҳаси мижозлари учун интерактив хизматлар кўрсатиш тизимлари жорий этилиб, улардан самарали фойдаланилмоқда. Хўжалик юритувчи субъектлар, жумладан, кичик бизнес ва тадбиркорлик вакиллари томонидан ўз фаолиятлари жараёнида электрон тўловлар ва электрон тижорат имкониятларидан самарали фойдаланиш, уларнинг рақобатбардорлигини мустаҳкамлаш ва юқори иқтисодий натижаларга эришишларида етарли асосларни яратлади.

4-бет

Ҳуқуқий эксперимент

Маълумки, фуқароларни давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятини доимий хабардор қилиб туриш демократик ҳуқуқий жамият қуришининг муҳим омили ҳисобланади. Шунини инобатга олиб фуқароларнинг ахборотга бўлган конституциявий ҳуқуқини амалга ошириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг очиқлигини таъминлашга қаратилган "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Ахборотнинг очиқлиги таъминланади

2-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг иқтисодий соҳадаги устувор мақсади аҳоли турмуш даражасини реал ва жиддий оширишнинг асосий омили сифатида иқтисодий суверенитет ва ҳафсизлиқни мустақамлашдан иборатдир. Мазкур дастурий вазифалар ижросини таъминлашга қаратилган қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Партия лойиҳаси

Халқ хунармандчилигига хос бўлган “устоз-шогирд” анъанавий мураббийлик институтини сақлаган ҳолда бу соҳани янада ривожлантириш учун шароитлар яратилишига кўмаклашиш ЎзМТДПнинг дастурий вазифаларидан саналади.

Хусусан, ЎзМТДП Марказий Кенгаши, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва Республика “Хунарманд” уюшмаси билан ҳамкорликда жойларда “Банк кредитларининг оилавий тадбиркорлик ва миллий хунармандчиликни ривожлантиришдаги аҳамияти” мавзусида семинарлар ташкил этилмоқда.

Ундан қўзланган мақсад партия электорати бўлган хунармандларни қўллаб-қувватлаш орқали мамлакатимизда миллий хунармандчиликни ва “устоз-шогирд” анъанасини ривожлантириш, маҳаллаларда оилавий тадбиркорликни йўлга қўйишга кўмаклашиш, касаначилик билан шуғулланаётган хотин-қизларга қўшимча шарт-шароит ва имтиёзлар яратиш, уларга банк имтиёзли кредит-

Хунармандларга банк кредитлари

ажратилишига кўмаклашиш лойиҳаси давом этмоқда. Бухоролик 27 нафар хунармандларга 175, 8 млн. сўмлик имтиёзли кредитлар олиш учун сертификат топширилди

Партия лойиҳаси асосида 2012 йил ва 2013 йилнинг биринчи чораги давомида Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Самарқанд, Хоразм, Наманган ҳамда Сурхондарё вилоятларида ўтказилган семинарларда 150 нафарга яқин хунарманд ва оилавий тадбиркорга 4 млрд. сўмдан ортиқ имтиёзли кредитлар ажратилди.

ларининг ажратилишида кўмак бериш, аёллар бандлиги ва коллеж битирувчиларини иш билан таъминлаш ҳамда уларни тижорат банклари хизмат турлари, соҳага оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан мунтазам бохабар этиб боришдан иборат.

ЎзМТДП ташаббуси билан амалга оширилаётган бу каби амалий семинарлар чекка кишлоқ ва маҳаллаларда оилавий тадбиркорлик ва миллий хунармандчиликнинг ривожланиши, уларга имтиёзли банк кредитлари ажратилиши, зарурий ҳуқуқий маълумотлар ва банк хизматларининг сўнгги янгилликларидан бохабар бўлиш билан бирга, янги иш ўринлари яратилиши ва аҳолининг бандлиги таъминланишида, ички истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмининг кўпайишида ва минглаб оила-лар даромадлари ортишида муҳим аҳамият касб этмоқда.

“Банк кредитларининг оилавий тадбиркорлик ва миллий хунармандчиликни ривожлантиришдаги аҳамияти” мавзусидаги амалий семинарнинг навбатдагиси Бухоро вилоя-

тида бўлиб ўтди. Тадбирда ЎзМТДП Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, партия вилоят, туман, шаҳар Кенгаши фаоллари, депутатлик гуруҳлари, бошланғич партия ташкилотлари етакчилари, ҳудуддаги хунармандлар, касаначилар, оилавий тадбиркорлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Дастлаб семинар иштирокчилари республика “Хунарманд” уюшмаси вилоят бўлими томонидан ташкил этилган кўргазмани кўздан кечириб, ҳудуддаги уста ва ёш хунармандларнинг қўл меҳнати намуналари билан танишдилар. Кўргазмага қўйилган миллий хунармандчилик маҳсулотларининг тарихи, ясаллиши ва харидорчилиги билан ҳам қизиқдилар. Эътиборли жиҳати шундаки, кўргазмада ўз бизнесини бошлаш истагида бўлган ёшлар ҳам кўпчиликини ташкил этди. Шулардан бири Лола Раҳमतовадир. — Бухоро иқтисодиёт ва банк коллежи битирувчисиман, - дейди у. — Уч йилдан

буён чокли буюмлар тикиш билан шуғулланаман. Онандан ўрганганларимни бугун амалда қўллаяпман. Менга ҳам сертификат берадиган бўлишди. Очиғи, ҳаяжонданман. Иштирокчилар орасида энг ёш хунарманд мен бўлсам керак. Бугун устозларим, яқинларим менинг бу ютуғимдан хурсанд.

Лола берилётган имкониятдан унумли фойдаланиб, келгусида чокли буюм турларини кўпайтиришни ўз олдига мақсад қилган. У тахсил олаётган коллеж директори, ЎзМТДП аъзоси, халқ депутатлари Бухоро шаҳар Кенгаши депутаты Аслиддин Низомов билим маскани биносидан ташкилотлари етакчилари, ҳудуддаги хунармандлар, касаначилар, оилавий тадбиркорлар ҳамда оммавий ахборот воситалари билан ҳам суҳбатда бўлди.

— Оилавий қандақормиз, - дейди кўргазма иштирокчиси уста хунарманд Исломул Мўсинов. — Асосан мисга ишлов берамиз. Хунармандчиликнинг бу тури билан 33 йилдан буён шуғулланиб келаман. Эндиликда ўндан ортиқ шогирдларим қаторида фарзандларим ҳам шу хунарнинг этагидан тутишган. Қумфон, қанддон, шамдон, кўнғирокча ва билгузуқларга бугунги кунда талаб катта. ЎзМТДП томонидан амалга оширилаётган ишлар доимий диққатимизда бўлади. Айниқса, бугунги тадбир биз каби хунарманд ва оилавий тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга қаратилганлиги билан эътиборга молик.

Бухорода азалдан хунармандчилик турлари ривожланиб келган. Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида соҳага берилётган эътибор натижасида хунармандчилик турлари янада раванқ топиб, у иқтисодиётимизнинг асосий қисмига айланиб бормоқда.

Қайд этиш жоизки, мазкур лойиҳа асосида 2012 йил ва 2013 йилнинг биринчи чораги давомида Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Самарқанд, Хоразм, Наманган ҳамда Сурхондарё вилоятларида ўтказилган семинарларда 150 нафарга яқин хунарманд ва оилавий тадбиркорга 4 млрд. сўмдан ортиқ имтиёзли кредитлар ажратилди. Бунинг натижасида 300 дан зиёд янги иш ўрни яратилишига эришилди. Бухоро ҳам миллий хунармандчиликнинг мисгарлик, зардўзлик, ёғоч ўймакорлиги ҳамда каштачилик каби ўзига хос турлари билан ажралиб туради. Айни пайтда “Хунарманд” уюшмасининг вилоят бўлими 500 нафарга яқин хунармандни бирлаштирган.

— Етти ёшдан бошлаб зар тикаман, - дейди “Шухрат” медали соҳибаси, кўлигул хунарманд Мунаввар Фармонова. — Оилавий зардўзими. Ҳатто ўғлимнинг ҳам бу хунарга меҳри бўлакча. Бухорода азалдан зардўзлик қиқадиган вазифалар ижросини таъминлаш юзасидан тақлиф ва фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

этибор туфайли зардўзлик хунари санъат даражасига кўтарилиб бормоқда. Бу хунар турини янада ривожлантиришни, янгидан янги зардўзлик нухсаларини яратишни, шунингдек, йўқолиб кетаётган турларини тиклашни ният қилдим. Ушбу эзгу мақсадларимни амалга оширишда ЎзМТДПнинг кредитлаш лойиҳаси бизга катта кўмак беради.

Кўргазмадан сўнг хунарманд ва оилавий тадбиркорларга кредит олиш учун банк сертификатларини топшириш маросими ўтказилди. Уни ЎзМТДП вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони раҳбари М. Тўхтаев кириш сўзи билан очди.

— Бухоро заминидан азалдан хунармандчилик турлари ривожланиб келган. Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида соҳага берилётган эътибор натижасида хунармандчилик турлари янада раванқ топиб, у иқтисодиётимизнинг асосий қисмига айланиб бормоқда. Устоз-шогирд анъаналарини сақлаган ҳолда хунармандчиликнинг барча турларини, оилавий тадбиркорлик ва касаначиликни ривожлантириш, хунармандларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг дастурий мақсад-вазифаларидандир.

Тадбирда партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари Сарвар Отамуродов, Абдурашид Тўхтабоев, Республика Марказий банки кичик-бизнесни қўллаб-қувватлашни мувофиқлаштириш департаменти бошлиғи Ахтам Сайфуллаев ва республика “Хунарманд” уюшмаси раиси ўринбосари Чори Шодиев сўзга чиқдилар. Маърузачилар томонидан хунармандчи-

ликнинг ҳуқуқий асослари, соҳа ривожини унун яратилаётган имкониятлар ва солиқ имтиёзлари, шунингдек, “Оилавий тадбиркорлик тўғрисида”ги Қонуннинг мазмун-моҳияти, банк хизматлари, кредит олишнинг тартиб-қоидалари, банкда ҳисоб рақам очаётганда нималарга эътибор қаратиш лозимлиги тўғрисида йиғилганларга тушунчалар беришди.

Таъкидланганидек, “Обод турмуш йили” Давлат дастурида 2013 йилда касаначиликнинг барча шакллари ташкил этиш ҳисобига 218,4 миң янги иш ўрни яратиш назарда тутилган. Бунинг учун эса банklar томонидан оилавий тадбиркорлик ва хунармандчилик субъектларига 110,1 млрд. сўм миқдоридан кредитлар ажратилиши белгиланган.

Тадбир якунида 27 нафар хунармандга 175,8 млн. сўмлик имтиёзли кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификатлар топширилди.

Ҳамзабек ТУРДИЕВ, ЎзМТДП Бухоро вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони етакчи мутахассиси, Маннон ОТАБОВ, “Milliy tiklanish” мухбири

Ёшлар қаноти

Ёшлар маънавий олами

уни ёт таъсирлардан асраш ЎзМТДПнинг устувор вазифаси

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Жиззах шаҳар Кенгаши “Ёшлар қаноти” томонидан “Миллий маънавият ва оммавий маданият” мавзусида тадбир ташкил этилди. Унда партия Жиззах вилоят ва шаҳар Кенгашилари аъзолари, “Ёшлар қаноти” фаоллари, Жиззах давлат педагогика институти профессор-ўқитувчилари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Тадбирда миллий ва умуминсоний қадриятларга жиддий раҳна солаётган, халқларнинг неча миң йиллар давомида тўплаган асрий анъаналарини емиришга сабаб бўлаётган оммавий маданият ва унинг турли кўринишлари хусусида сўз борди. Давра суҳбатини ЎзМТДП Жиззах вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари Фуркат Тўшбоев кириш сўзи билан очди.

— Бугунги кунда қўллаб-қувватлаш ва миллатларнинг миллий ўзағини ва қадриятларига жиддий зарар етказиб қўйиладиган “оммавий маданият” деб аталмиш иллат бизни ҳам серкак тортишга ундайди. Ёшларни турли оқимларнинг салбий таъсиридан муҳофаза қилиш ҳамда уларнинг ижтимоий-сиёсий жараёнлардаги фаол иштирокини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ёш авлодни миллий-маънавий-тарихий қадриятларимизга ҳурмат руҳида ва ўтмиш меросимизнинг ҳақиқий билимдонли, замонавий билимлар эгаси қилиб тарбиялаш ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган устувор вазифалардандир. Шу боис, ёшларга тўғри йўл кўрсатиш ҳар биримизнинг муҳим вазифамизга айланмоғи лозим. Бу борада партия ташкилотлари томонидан ўтказилаётган “Обод юрtnнинг обод гўшаси”, “Баркамол ёшлар — обод Ватан келажағи” ширини остидаги ёшлар форуми каби қатор тарғибот тадбирлари, учрашувлар, турли лойиҳалар муҳим аҳамият касб этади, - деди нотик.

Таъкидланганидек, оммавий маданият таҳдидини бартарақ этишда миллий маънавият энг қудратли восита бўлиб хизмат қилади. Ёш авлоднинг маънавий тафаккурини бойитиш, миллий гурур туйғусини юксалтириш, партия томонидан оилалар, таълим муассасалари ва маҳаллалар билан ҳамкорликдаги ишларни янада кенгайтириш орқали қўзланган эзгу мақсадга эришиш мумкин. ЎзМТДП фаоллари, тарихчи, тилшунос олимлар, талаба-ёшларнинг билдирган фикр-мулоҳазаларида масаланинг ана шу жиҳатлари ўз аксини топди.

Тадбирда сўз олганлар томонидан оммавий маданиятнинг ёшлар маънавиятига таҳдиди, маданиятимиз ва қадриятларимизга етказадиган жиддий хавфи чуқур таҳлил этилди.

Орифхўжа МЕЛИЕВ, ЎзМТДП Жиззах шаҳар Кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси:

— Ёшлар қалбида миллийликка эҳтиром, қадрият ва анъаналарга садоқат туйғусининг устуңлиги ўзликни сақлаб қолишнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилади. Тарғибот-таъшиқот ишлари орқали ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролик жамиятини қуришда ёшларнинг фаол иштирокини таъминлаш, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларга дахлдорлик туйғусини шакллантириш, улар онгига миллий гоғни сингдиришга кўмаклашиш ЎзМТДПнинг асосий мақсадларидандир. Кенг қўламли, таъсирчан тадбирлар қўзлаган мақсадимизга эришишнинг асос бўлади. Шу боис тарғибот ишларимизнинг сифати ва самарадорлигини янада ошириш устувор вазифамиз бўлиб қолаверади.

Рухшона НИЁЗХўЖАЕВА, тадбир иштирокчиси:

— Ёшлар доимо янгиликка интилишди. Ҳар бир ўзгариш ва янгилик урфлар уларга таъсир этмасдан қолмайди. Айрим ҳолларда эса биз ёшлар ушбу янгиликларни ўзлаштирамиз, мода кетидан эргашамиз. Аммо, бу маънавий савиямиз юксалишига қай даражада таъсир кўрсатишни жиддий ўйлаб кўрмаймиз. Тадбирда мутахассислар томонидан ҳозирги кунда маънавиятимизга жиддий хавф солаётган оммавий маданиятнинг туб моҳияти тўлақонли очиб берилди. Унда ўзимга керак бўлган зарур ҳулосаларни чиқардим.

Шунингдек, ЎзМТДП Дастури ва сайловолди Платформасида илгари сурилган ёшларга оид вазифалар, “Ёшлар қаноти” томонидан ўтказиб келинаётган “Ўзбекистондаги иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий жараёнлар — ёшлар нигоҳида” Республика кўрик-танлови ва бошқа шу каби лойиҳалар ҳақида маълумотлар олдим. Менда партия сафидаги фаол ва ташаббускор ёшлар қаторида бўлиш истағи тугилди.

Диляноза ҲАЙИТОВА, ЎзМТДП Жиззах вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони етакчи мутахассиси

Ҳуқуқий эксперимент

Ахборотнинг очиқлиги таъминланади

(Давоми. Боши 1-бетда)

Уни тайёрлаш жараёнида ривожланган демократик давлатлар тажрибалари, ахборот ҳуқуқи соҳасида фаолият кўрсатаётган халқро ташкилотлар тавсиялари ҳисобга олинган.

Қонун лойиҳаси синови бўйича ҳуқуқий эксперимент ўтказиш, уни янада такомиллаштириш, мазмун жиҳатдан бойитиш, мукамаллигини таъминлаш мақсадида Президентимиз томонидан “Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида”ги “Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси синови бўйича ҳуқуқий эксперимент ўтказиш ҳақида”ги Фармойиш қабул қилинди. Жойларда ушбу қонун лойиҳаси синови бўйича ҳуқуқий эксперимент ўтказиш учун Самарқанд ва Бухоро вилоятлари танланди. Айни вақтда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, ишчи гуруҳи аъзолари жойларга чиқиб, фуқаролар билан учрашмоқдалар.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси А.Турсунов Ургут тумани давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ходимлари, жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари вакиллари билан янги қонун лойиҳаси синови бўйича ҳуқуқий экспери-

мент ўтказишнинг мақсад ва вазифалари юзасидан учрашувлар ўтказди.

Тадбирни Ургут туман ҳокимлиги ташкил эти ш н азорат гуруҳи раҳбари Ф.Хурсанов кириш сўзи билан очди. Нотик ўз сўзида мамлакатимизда фуқаролик жамиятини шакллантириш борасида ўзига хос тажриба шаклангани ва айнан ҳуқуқий эксперимент ана шу жараёндаги яна бир муҳим қадам эканини таъкидлади. Мазкур тажрибанинг айнан Самарқанд вилоятида ўтказилиши вилоят жамоатчилигини мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар жараёнида фаол иштирок этишга ундашини эътироф этди.

Шундан сўнг ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси А.Турсунов кун тартибидан қилар экан, жумладан, шундай деди:

— Бугунги кунда юртимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш, эркин фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёни янги босқичга кўтарилди. Бунда Парламент палаталари қўшма мажлисида давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси»да илгари сурилган ус-

тувор вазифаларнинг изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилаётгани муҳим аҳамият касб этмоқда.

Юртимизда сўз ва ахборот эркинлигини, давлат ва бошқарув органларининг фаолияти очиқлигини таъминлаш, амалга оширилаётган ислохотлар билан кенг жамоатчиликни доимий хабардор қилиб бориш мақсадида ўтказилаётган ҳуқуқий эксперимент миллий қонунчиликни такомил-

Бугунги кунда юртимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш, эркин фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёни янги босқичга кўтарилди. Бунда Парламент палаталари қўшма мажлисида давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси»да илгари сурилган устувор вазифаларнинг изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилаётгани муҳим аҳамият касб этмоқда.

лаштириш жараёнининг янги босқичини бошлаб бериши шубҳасиз. Зеро, ҳуқуқий эксперимент давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти тўғрисида ахборот олишдан манфаатдор бўлган шахсларга, айниқса, оммавий ахборот воситалари, нодавлат нотижорат ташкилотлар ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларига ахборот олишда кенг имкониятлар яратади.

Удди шундай тадбир Самарқанд вилоятининг Тайлоқ туманида ҳам ўтказилди. Унда туман ҳокимлиги ходимлари, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари, халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Тадбирда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзМТДП фракцияси аъзоси А.Тўхташев қонун лойиҳасининг мазмун-мо-

ҳияти, ҳуқуқий эксперимент ўтказишнинг аҳамияти хусусида маъруза қилди.

— Ҳуқуқий эксперимент қонун лойиҳаси нормаларини амалий жиҳатдан такомиллаштириш мақсадида ўтказилмоқда. Жумладан, бу аҳолининг ҳокимият ва бошқарув органлари билан янада очиқ мулоқотда бўлиши, фуқароларнинг тегишли органлар фаолияти, қабул қилинаётган ҳудудий миқёс-

даги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳақида тез ва ишончли тарзда хабардор қилиш имконини беради. Ўтказилаётган ҳуқуқий эксперимент ҳар бир раҳбарнинг ўз фаолиятини таҳлил қилиш, уни янада такомиллаштиришга ундайди, шунингдек, фуқаролик жамиятини ривожлантириш ва уларнинг бу жараёндаги иштирокини янада фаоллаштиришга хизмат қилади.

Ўз мухбиримиз

Миллий ғурур туйғусини шакллантириш

партия фаолиятида етакчи мезон

СУРХОНДАРЁ

ЎзМТДП Қумқўрғон туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси томонидан Президентимизнинг "Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида" номли китобини ўрганиш ва кенг тарғиб этишга қаратилган "Бизни танлаган йўлимиздан ҳеч ким қайтара олмайди" мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Тадбирни кириш сўзи билан очган партия туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси А.Саломов мазкур асарнинг мазмун-моҳияти, мақсади ва ёшлар камолотидаги аҳамияти ҳақида тўхталиб ўтди.

— Президентимизнинг "Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида" номли китобида мамлакатимизнинг давлат мустақиллигини кўлга киритиш арафасида ва ундан кейинги дастлабки вақтлардаги ижтимоий-сиёсий фаолияти кенг, аниқ мисоллар билан ёритилган. Мазкур асарни ўқиб, мустақилликнинг қадрига етишимиз, юрт равнақи ва Ватан тинчлиги йўлида маъсулиятни ҳис қилишимиз лозимлигини, боиси истиқлол оsonлик билан кўлга киритилмаганлигини англаймиз. Ёш авлодди ватанпарварлик, миллий, маънавий-тарихий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, миллий қадрият, урф-одат ва аъёнларимизнинг асраб-авайлаш ҳамда бойитишни тарғиб қилиш ЎзМТДПнинг сайловолди Платформасида белгиланган устувор вазифалардан саналади. Ушбу дастурий мақсадларни амалга оширишга қаратилган тарғибот тадбирларимизда "Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида" асари муҳим қўлланма вазифасини ўтамоқда.

Таъкидланганидек, Президентимизнинг мазкур асари мамлакатимиз, халқимизнинг истиқлолга эришиш йўлидаги жасорати, шижоати, шунингдек, сабру матонати акс этган тимсол сифатида келажак авлодлар учун муҳим манба бўлиб қолади.

Тадбир сўнгида ЎзМТДП Қумқўрғон туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси томонидан энг фаол иштирокчиларга партиянинг факрий ёрликлари топширилди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Миллатимиз тарихида ўчмас из қолдирган халқпарвар, ватанпарвар бобоқалонларимизнинг шонли ҳаёти ва фаолияти биз авлодлар учун намуна ва катта ҳаётий сабоқ бўла олади. Ёл-юртини, халқини севган Амир Темури нафакат ўзбек давлатчилиги, балки дунё тарихида ўзининг муносиб ўрнига эга шахсдир.

ЎзМТДП Миробод туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси ташаббуси билан Ўзбекистон Маданияти ва спорт ишлари вазирлиги, "Ўзбекнаво" ва "Ўзбектеатр" бирлашмалари, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти ҳамкорлигида "Темурийлар даври — маънавий қудратимиз рағзиридир" мавзусида тадбир ташкил этилди.

Тадбирда сўз олганлар томонидан мустақиллик шарофати билан буюк аждодларимиз номи қайта тикланиб, халқимизнинг эъзоз ва эътиборига муассар бўлгани алоҳида эътироф этилди. Жаҳон цивилизациясига улкан ҳисса қўшган буюк бобоқалонларимиздан фахрлиниш ва уларга муносиб ворис бўлиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Бу борада ЎзМТДП ташкилотларида турли саналар билан боғлиқ "Мардлар қўриқлағи Ватани", "Миллий маънавиятимиз ривожига Алишер Навоий меросининг аҳамияти", "Бобурнинг маънавий жасорати", "Ўзбек давлатчилиги тарихида Амир Темури ва темурийлар салтанатининг тугган ўрни", "Амир Темури буюк саркарда ва давлат арбоби" каби мавзуларда маънавий-маърифий тадбирлар, конференция ва илмий анжуманлар ташкил этилди. Ушбу саъй-ҳаракатлар партия сайловолди Платформасида белгиланган фуқароларни миллий ғурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, айниқса, ёш авлодни миллий, маънавий-тарихий қадриятларимизга ҳурмат туйғуси билан камолга етказишга аҳамиятли шабқаблар билан устувор вазифаларни амалга оширишда муҳим ҳимоятчи касб этади.

Тадбир давомида Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабалари томонидан "Соҳибқирон Амир Темури" спектаклидан лавҳа намойиш қилинди.

НАМАНГАН

ЎзМТДП Тўрақўрғон туман Кенгаши томонидан "Ўзбек давлатчилигининг шаклланишида Амир Темури ва темурийлар салтанатининг ўрни" мавзусида тадбир ўтказилди. Унда партия фаоллари, "Ёшлар қаноти" аъзолари, туман ҳокимлиги мутасаддилари, тумандаги "Туркистон" маҳалла фуқаролари йиғини вакиллари иштирок этди.

Тадбирни партия туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари Э.Хуррамов кириш сўзи билан очди.

Халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва эришилган ютуқларни улағиб келаятган авлод ўрғинида кенг тарғиб қилиш, ёшларда миллий тарих ва халқ аъёнларига нисбатан чуқур ҳурмат туйғусини уйғотиш, маданий-тарихий ёдгорликларни кўз қорачиқидек асраш, уларни келгуси авлодларга бўс-бутун етказиш ишига ҳар томонлама кўмаклашиш Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг дастурий вазифаларидан саналади. Ушбу вазифаларни амалга ошириш мақсадида ташкил этилган бугунги тадбир халқимизнинг тарихий, маданий ва маънавий мероси асосида ёшларни ватанпарварлик руҳида, аждодларимизга муносиб авлод қилиб тарбиялашда муҳим аҳамият касб этади.

Давра суҳбатида сўзга чиққанлар Амир Темури ва темурийлар ҳаёти, фаолияти ва маънавий меросининг бугунги кундаги аҳамияти, жаҳон миқёсида тугган ўрни ҳақида атрофли тўхталиб ўтдилар.

Тадбир сўнгида Темури туқларини ёд олган талабалар ўртасида айтишуш ўтказилди. Фолибликни кўлга киритган ёшлар партиянинг эсдалик совғалари билан тақдирландилар. Шунингдек, буюк шахсларнинг илму маърифатдаги меросини доим ғурур ва ифтихор билан ёд этиш ҳиссини ёшлар онгига сингдириш ва ибрат қилиб кўрсатишда бу каби тадбирларни йил давомида ўтказиб туришга келишиб олинди.

ҚАШҚАДАРЁ

ЎзМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши "Ёшлар қаноти" томонидан ташкил этилган тадбир "Ёшлар ва "оммавий маданият"га қарши курашишда миллий ғоянинг аҳамияти" мавзусига бағишланди.

Мазкур тадбир миллий манфаатларимиз, менталитетимиз ва ҳаёт тарзимизга зид бўлган турли ғоялар ҳалла мафкуравий хуружларнинг олдини олиш, фуқаролар, айниқса, ёшлар онгига салбий оқимларга қарши миллий тафаккур ва соғлом маънавий дунёқараши мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади.

— Маълумки, XXI аср аҳборот асри, глобаллашуш жараёнларининг мисли кўрилмаган даражада тезлашуви даври, юксак технологиялар замони деб аталмоқда, - деди ЎзМТДП вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси С.Махматмуинов. — Бу жараёнларда ҳар биримиздан огоҳ ва ҳушёр бўлиш талаб этилади. Чунки мафкуравий хуружлар, "оммавий маданият" иллоти, аввало, ёшларнинг онгини эгаллашга йўналтирилган бўлиб, кўп минг йиллик миллий қадриятларимизнинг илдизига пугур етиши мумкин. Бу борада ЎзМТДП дастурий мақсадларида белгиланган фуқароларни миллий ғурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, "Юксак маънавият — энгилмас куч" ғоясини рўёбга чиқариш, одамларда Ватан тақдирини ва келажига дахлдорлик, фуқаролик маъсулиятини ва миллий фахр туйғусини кучайтиришга кўмаклашиш вазифаларини амалга оширишда партия фаолларидан алоҳида маъсулият талаб этилади.

Тадбирда "Оммавий маданият ва ёшларда мафкуравий иммунитетни шакллантириш", "Оммавий маданият"нинг ёшлар онгига салбий таъсири", "Ғоявий-маънавий таҳдидлар ва "оммавий маданият" хавфи" каби мавзуларда маърузалар тингланди. Шунингдек, бу борада партия олдида турган долзарб вазифаларга эътибор қаратилди. Узро мулоқот тарзида кечган давра суҳбати сўнгида ёшларни кизиқтирган саволларга атрофли жавоблар қайтарилди.

Муҳтарома КОМИЛОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

Давра суҳбати Ҳуқуқий-сиёсий маданият

уни юксалтириш хотин-қизлар фаоллигини оширишнинг муҳим омилли

Зулфияхон СОБИРОВА, ЎзМТДП Олтиариқ туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари:

— ЎзМТДП томонидан хотин-қизлар ўртасида ташкил этилаётган тарғибот-ташвиқот тадбирлари самараси ўлароқ, уларнинг ижтимоий-сиёсий, маънавий-ҳуқуқий жараёнлардаги фаоллиги тобора юксалиб бормоқда. Шунингдек, партияимиз фаоллари, депутатлар иштирокида ташкил этилаётган ҳар бир тадбир, давра суҳбати ва учрашувларда иштирокчилар турли соҳаларга оид саволларга жавоб олиб, сиёсий-ҳуқуқий билимларини оширишмоқда. Хусусан, "Ёш оилаларнинг мустаҳкамлигини таъминлашда никоҳ шартномаларининг аҳамияти", "Ёш оилалар мустаҳкамлиги — жамият барқарорлигининг муҳим омилли" мавзусидаги тадбирларда хотин-қизларни ўйлантираётган турли саволлар, муаммо ва тақлифлар ўртага ташланди. Эътиборлиси, уларнинг ечимини топишда партияимиз фаоллари ва депутатлар фаоллик кўрсатишмоқда. Бу эса хайрихоҳларимиз сафининг кундан-кунга кенгайиб бораётганида ўз аксини топмоқда.

Муҳаббат ТУРДИМАТОВА, "Файзиобод" бошланғич партия ташкилоти етакчиси:

— Партиянинг асосий таянчи ҳисобланган бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган саъй-ҳаракатлар жорий "Обод турмуш йили"да янги поғонага кўтарилмоқда. Жумладан, партия ҳудудий кенгашлари томонидан куйи бўгинлар фаолиятига бағишланган "Бошланғич партия ташкилотлари самарадорлигини таъминлашнинг долзарб масалалари" мавзусидаги ўқув-семинарлар муҳим аҳамият касб этмоқда. Шунингдек, энг эзу аъёнлар, миллий қадриятлар, савоатпешалик сингари ижобий фазилатлар янги авлод вакиллари қалбидан жой олиши учун, аввало, биз партия фаоли сифатида аҳоли ўртасида партияимиз дастурий мақсадлари асосида тарғибот ишларини олиб бораёямиз. Бу жараёнларда бирор-бир партия фаоли четда тургани йўқ. Айниқса, партия туман Кенгаши "Аёллар қаноти" билан ҳамкорликда олиб бораётган амалий ишларимиз ўз самарасини бермоқда.

Жавлонбек АҲМЕДОВ, ЎзМТДП Фарғона вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони етакчи мутасаддиси, Шоҳида МИРЗАЕВА, "Milliy tiklanish" мухбири

ва хотин-қизларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимларини юксалтириш, халқимизнинг миллий аъёнлари, урф-одат ва қадриятларини асраб-авайлаш, хунармандчилик, оилавий тадбиркорлик ва касаначиликни ривожлантиришга кўмаклашишни мақсад қилган партияимиз қатор тарғибот тадбирлари орқали халқ орасига кириб бориб, хайрихоҳлари сафини кенгайтиришмоқда. Биргина партия "Аёллар қаноти"нинг "Донлик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони", "Юксак маънавиятли оила — юксак тараққиёт гарови", "Оила мустаҳкамлигини таъминлашнинг маънавий-ҳуқуқий асослари" каби лойиҳалари юртимизда тадбиркор, хунарманд, фаол ва ташаббускор хотин-қизларни кашф этиб, уларни ҳар жиҳатдан қўллаб-

қувватлашга хизмат қилмоқда. Тадбирда бу каби тарғибот ишларини халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга ЎзМТДПдан сайланган депутатларни кенг жалб этган ҳолда чекка ҳудудларда ҳам ташкил этиш лозимлиги таъкидланди. Хусусан, қишлоқларда истиқомат қилаётган хотин-қизларни тадбиркорлик фаолиятига жалб қилиш, оилавий тадбиркорлик билан шуғулланишни ниёт қилган аёлларга ҳуқуқий кўрсатмалар бериш бу борада муҳим аҳамиятга эгалиги эътироф этилди.

Кизгин савол-жавоб, баҳс-мунозараларга бой тарзда ўтган давра суҳбати якунида "Аёллар қаноти"нинг ҳамкор ташкилотлар билан жойларда ўтказиши лозим бўлган тарғибот тадбирлари дастури белгилаб олинди.

Бошланғич партия ташкилотлари — бош таянчимиз

Жамиятда партия нуфузини мустаҳкамлаш, юртимизда амалга оширилаётган ислохотларда фаол иштирок этиш, жамоат ташкилотлари ва бевосита фуқаролар билан ҳамкорликни амалга ошириш, аввало, куйи бўгинлар зиммасига катта маъсулият юклайди.

Чилонзорда куйи бўгинлар сони кўпаймоқда

Шу сабаб, ЎзМТДП Марказий Кенгаши томонидан бошланғич партия ташкилотларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг фаоллигини оширишга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Жумладан, партия сафига янги аъзоларни жалб этиш, туман партия ташкилотларига ушбу йўналишда амалга оширилган ишлар юзасидан ҳисоботлар тақдим этиш мунтазам ташкил этиб боришмоқда.

Айни пайтда ЎзМТДП Чилонзор туман Кенгашида 740 нафардан ортиқ партия аъзоси бор. Утган йилда аъзолар сони 590 нафарни ташкил этган бўлса, жорий йилнинг уч ойи мобайнида партия аъзолари сони 150 нафарга ошди. БПТлар сони 18 тадан 24 тага кўпайтириш билан бирга мавжуд куйи бўгинлар фаолиятини жонлантириш, уларни замонавий технологиялар ва ўқув қўлланмалар билан таъминлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда.

— Бу борада турли тарғибот ва ташвиқот ишларини олиб бормоқдамиз, - дейди туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари Гулноза Ғуломова. — Хусусан, "Куйи бўгинлар фаолиятини ривожлантиришда депутатларнинг ўрни", "Хунармандларни қўллаб-қувватлаш ЎзМТДП эътиборида", "Турмушимиз ободлиги - юртимиз ободлиги", "Оила — жамият таянчи", "Наврўз — қадриятларимиз бешиги" каби тадбирлар шулар жумласидандир. Шунингдек, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, саломатликни мустаҳкамлаш мақсадида туман хотин-қизлар қўмитаси ва "Соғлом авлод" жамғармаси билан ҳамкорликда маҳаллаларимиздаги уй бекалари иштирокида "Кувнок стартлар", "Ким эпчил, ким қақсон" каби турли спорт бешлашувлари мунтазам ўтказилмоқда. Шу билан бирга, БПТлар жойларда қонунийлик доирасида аҳоли ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориб, кенг жамоатчиликни кизиқтирган масала, тақлиф ва мулоҳазаларни ҳам ўрганиб бормоқда. Ҳозирги кунда Муқимий театри, Жаҳон тиллари университети, "Янги авлод" нашриёти, "Нақошлик", "Думбироқ" маҳаллаларида куйи бўгинлар фаолияти йўлга қўйилган. Туманимиз ҳудудидagi тарихий обидаларни ободонлаштириш, кўлампозлаштириш мақсадида "Ҳашар-ялға ярашар" хайрия тадбирини ўтказишга тайёргарлик кўряёмиз. Мазкур тадбир орқали барча куйи бўгин аъзолари ва партияимиз фаолларининг иштироки таъминланади.

Урни келганда таъкидлаш лозимки, туманда куйи бўгинлар сони яна биттага кўпайди. Отабек Жиянбоев етакчилик қилаётган "Magnum Medikal Servis" МЧЖ қошида БПТ ташкил қилинди.

— Корхонамиз ишчиларининг асосий қисмини ёшлар ташкил этади. Ҳозирги кунда куйи бўгин аъзолари сони 20 нафарга етди. Партия сафига ҳар жиҳатдан етук ёшларни жалб қилиш, кадрлар захирасини яратиш, БПТ фаолиятини такомиллаштириш, турли тадбирлар ўтказиш олдимизда турган долзарб вазифалардан бири, - дейди БПТ етакчиси О.Жиянбоев.

Муҳтасар айтганда, ЎзМТДП Чилонзор туман Кенгаши қошида фаолият юритаётган барча бошланғич партия ташкилотлари партия дастурий мақсадлари йўлида самарали фаолият олиб бориб, электрат манфаатларини ҳимоя қилиш, партия нуфузини ошириш ва аъзолар сони кўпайтиришга интилоқдалар.

Эркин ДОРМПОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Фаолият самарадорлиги

электрат манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутати

Бошланғич партия ташкилотлари ЎзМТДП дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, партия ғояларини аҳолининг кенг қатламлари орасида тарғиб қилиш ва ўз сафига аъзолар жалб қилиш борасида қандай ишларни амалга оширмоқда?

Куйи бўгинлар томонидан ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий ҳамда электрат манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган тарғибот ишларининг самарадорлиги талаб даражасидами? Партия ҳудудий Кенгашларида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини такомиллаштириш мақсадида ташкил этилаётган ўқув-семинарларда ана шундай саволларга жавоб изланди.

ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши Ғуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Хоразм ҳудудий бўлинимаси ҳамкорлигида "ЎзМТДП бошланғич ташкилотлари фаолияти самарадорлигини таъминлаш масалалари" мавзусида ўқув-семинар ўтказилди.

Семинарни партия Хоразм вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони раҳбари Эркин Сапаев кириш сўзи билан очди:

— Партиянинг ўз электратоти билан доимий ҳамкорликни йўлга қўйишда бошланғич партия ташкилотларининг ўрни бекиёс. Улар фаолиятининг самарадорлиги партия ғояларининг тарғиботи йўлида ишончли қадам ҳисобланади. Бугунги тадбирдан кўзлаган мақсадимиз ҳам куйи бўгинлар фаолияти самарадорлигини оширишдан иборатдир, - деди нотик.

Йиғилишда сўз олганлар қонунлар ва Давлат дастурлари бажарилиши устидан жамоатчилик назоратини ўрнатишда бошланғич партия ташкилотларининг фаол иштирокини таъминлаш, маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик гуруҳлари билан куйи бўгинларнинг ўзаро ҳамкорлигини янада кучайтириш масалаларига эътибор қаратишди.

— Айни пайтда партия вилоят Кенгашида 13 минг 824 нафар аъзонни бирлаштирган 424 та куйи бўгин

фаолият юритади, - деди тадбирда сўзга чиққан ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси бош мутасаддиси Б.Бобониев. — Утган йил билан таққослаганда улар сони 9 тага орттганини кузатиш мумкин. Аммо, мазкур бошланғич партия ташкилотларининг барчаси ҳам ЎзМТДП дастурий мақсадлари, ғоялари тарғиботи йўлида намунали иш олиб борапти, деб айтила олмаيمиз. Жойларда куйи бўгинлар фаолиятида учраётган камчиликларни бартираф этиш, етакчилар билими ва салоҳиятини юксалтириш, бошланғич ташкилотлар сафига дунёқараши кенг, фаол ва ташаббускор аъзоларни бирлаштириш мақсадида ташкил этилган ўқув-семинар кўзлаган мақсадларимиз йўлида муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Семинар давомида иштирокчилар кичик гуруҳларга бўлиниб, амалий машғулотларда қатнашдилар. Тренерлар томонидан тақдим этилган маърузалар орқали иштирокчилар бошланғич партия ташкилоти тузиш, унинг асосий функциялари, иш юритиш услуби, тадбирлар ташкил этиш ва уларнинг таъсирчанлик самарадорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган қимматли маълумотларга эга бўлишди.

Махрибон ТИЛЛАЕВА, ЎзМТДП Қўшқўрпур туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари:

— Семинарда бошланғич партия ташкилотлари ишини такомиллаштириш бўйича туманимизда тўпланган тажриба хусусида маъруза билан иштирок этдим. Туман Кенгашида партия ҳаётига оид маълумотлар, ЎзМТДП фракциясининг қонунийлик ташаббуслари тўғрисидаги аниқлашлар билан бошланғич партия ташкилотлари аъзолари ва фаоллари доимий хабардор этиб борилади. Шунингдек, мамлакатимиз Президентининг фармон ва қарорлари, қабул қилинаётган қонунлар мазмун-моҳияти куйи бўгин аъзолари билан биргаликда ўрганилади, муҳокама қилинади.

ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши ҳамда Ғуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Андижон ҳудудий бўлинимаси ҳамкорлигида ҳам куйи бўгинлар фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган ўқув-семинар ўтказилди.

Тадбирни ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони раҳбари А.Абаев кириш сўзи билан очиб, куйидиғилар тўхталиб ўтди:

— Бугун мамлакатимизда демократик ислохотлар янада чуқурлашиб, партиялараро рақобат кучайиб бормоқда. Мазкур жараёнда ҳар бир партия ўз мафкураси ва ғоясини янгича қарашлар билан бойитиши, уни жамоатчилик орасида кенг тарғиб қилиб, жамият ҳаётидан мустаҳкам ўрин эгаллашга интилиши табиий. Шу нуқтани назардан, партияимиз бошланғич ташкилотларининг фаолиятини самарали йўлга қўйиш, куйи бўгин аъзолари малакасини ошириш учун сиёсий ўқувлар ташкил этиш олдимизда турган муҳим вазифалардан саналади. Бу каби семинарлар кенг жамоатчилик орасида партияимиз сайловолди Платформасида белгиланган устувор вазифалар тарғиботини таъминлаш, куйи бўгин етакчиларининг фаоллигини ошириш, уларнинг сиёсий, ҳуқуқий, маънавий билими ва кўникмаларини юксалтиришда муҳим аҳамият касб этади.

Кизгин савол-жавоб, баҳс-мунозараларга бой тарзда ўтган семинар якунида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини жонлантиришда амалга оширилиши лозим бўлган аниқ ва мақсадли чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Феруза САЙФУЛЛАЕВА, "Саъдий" маҳалла фуқаролар йиғинида ташкил этилган бошланғич партия ташкилоти етакчиси:

— Бу каби ўқув-семинарлар бошланғич партия ташкилотлари етакчиларининг билим ва кўникмаларини ҳар томонлама юксалтириш билан бир қатарда, самарали фаолият юритаётган куйи бўгинлар тажрибасини ўрганиш имконини ҳам беради. Семинарда тақдим этилган маърузалар орқали куйи бўгинлар томонидан ташкил этиладиган тадбирларнинг таъсирчанлиги, самарадорлиги эришиш йўллари, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришнинг хилма-хил усуллари билан фойдаланиш, депутатлар билан ишлаш борасида янги тавсиялар эга бўлди. Бу эса келгуси фаолиятимизда асқотиши шубҳасиз.

Шоҳида ДАМАНОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

Оила ва жамият

Қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳ

ирсий касалликлар “ўчоғи”га айланмоқда

Халқимизнинг ўзига хос урф-одат ва расмураъодлари бор. Ана шундай урф-одатларимиздан бири — совчиликдир. Ота-она фарзанд катта қилар экан, энг аввало унинг бахтини кўрсам, яхши жойдан келин қилиб, қиз узатсам, дея ният қилади. Шу боис совчи кутган ёки совчи бўлиб борганлардан ўта зийраклик ва синчков бўлиш талаб этилади. Бундай пайтда кимдир қизнинг одобни, яна кимдир насл-насабини суриштиради. Айримлари эса кўпроқ қудда томоннинг моддий аҳволи қизиқтиради. Баъзан узоқ ўйлаб ўтирмай, қариндошга қиз узатиш ҳоллари ҳам учрайди. Аввало ҳамманинг тақдирини ўз қўлида. Ёшларни тўғри йўлга солиш, уларга ҳар томонлама мос умр йўлош танаши, энг аввало, ота-онанинг вазифаси. Бу борада мутахассисларнинг фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишни жоиз топдик.

бўлган болаларнинг ногирон бўлиб қолишига, энг аввало, ота-онанинг ўзи сабабчи. Буни қариндош-уруғлар никоҳидан сўнг туғилган зурриётлар ўртасида ногиронлик нисбатан кўп эканидан ҳам билиш мумкин.

Оилавий поликлиника шифокорлари тўплаган сўровнома-лардан маълум бўлишича, белгиланган туғма ногиронлик аломатларининг 26 фоизи ирсий касалликлар, 25,8 фоизи қариндошлар ўртасидаги никоҳ, 24,9 фоизи зарарли одатлар туфайли келиб чиқиши кўрсатилган. Ногиронликка олиб келувчи сабабларнинг 24,2 фоизи ота-онанинг тиббий кўрсатилган. Ногиронликка олиб келувчи сабабларнинг 24,2 фоизи ота-онанинг тиббий кўрсатилган. Ногиронликка олиб келувчи сабабларнинг 24,2 фоизи ота-онанинг тиббий кўрсатилган. Ногиронликка олиб келувчи сабабларнинг 24,2 фоизи ота-онанинг тиббий кўрсатилган.

Буюк мутафаккир Абу Райҳон Беруний “Минерология” номли асариде ота-онанинг фарзанд тарбиясида шахсий намуна бўлиши ҳақида қимматли фикрларни билдирган: “Кимки, бадахлоқ болаларни тарбия этса, инсониятга хизмат эмас, балки душманлик қилгандир. Жамиятга бундай фарзандлардан наф йўқ. Хуш ва яхши ахлоққа эга бўлган фарзанд, хушалоққ иймон соҳиби бўлган ота-оналардан туғилади. Агарда ота-она ахлоқсиз бўлса, уларнинг соҳида тарбия кўрган фарзанд ҳам бадахлоқ бўлади. Бинобарин, кўёв ва келин хушалоққ бўлиши энг яхши фазилатдир”.

Ҳар бир ота-она фарзандининг бахтли оила қуришини орзу қилади. Келин ёки кўёв танлашдан олдин уларнинг насл-насаби, етти пушти, турмуш шароитини суриштириш каби қадимий удумлар асоси-

Насл-насабнинг тозалиги бир томондан оиладаги соғлом муҳитга, иккинчи томондан, оила аъзоларининг ақл-идроқига боғлиқ. Ҳар бир ота-она фарзандининг сийҳат-саломатлигига эътибор бериши, балоғатга етмаган фарзандини уйлаш ёки турмушга беришга шошилмаслиги, айниқса, қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳга йўл қўймаслиги лозим. Акс ҳолда эътиборсизлик келгусида турли муаммоларни келтириб чиқиши мумкин.

Қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳ масаласини жуда кўп мутахассислар ўрганган. Бундай никоҳнинг маъқул эмаслиги илмий жиҳатдан ҳам ўз исботини топган. **Жаҳон олимлари ирсий муаммоларга 80 фоиз ҳолларда қариндошларнинг ўзаро никоҳи ва экологик муаммолар сабаб бўлаётганлигини таъкидлашмоқда. Айниқса худаям яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳ миллиятнинг ирсий заифлашувига сабаб бўларкан.** Қузатувлар кўп ҳолларда яқин қариндошлардан туғилган болаларда ирсий касалликлар яққол намойён бўлишини кўрсатади. Яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳда эру хотин соғлом бўлсалар-да, фарзандларнинг ирсий касаллик билан туғилиш хавфи ҳаммаша юқори бўлади. Бир-бирига бегона бўлган эру хотиннинг туғилажак боласига қараганда қариндошлар ўртасида туғилажак болада ирсий касаллик хавфи 3-4 баравар кўплиги кузатилади. Маълумки, ирсий касалликлар боланинг ёшлигида билинмай, ёши ўтавергач юзага чиқиши мумкин. Гоҳо фарзандларда кузатилмасда неварга, эвара ва кейинги ав-

Насл-насабнинг тозалиги бир томондан оиладаги соғлом муҳит, иккинчи томондан, оила аъзоларининг ақл-идроқига боғлиқ. Ҳар бир ота-она фарзандининг сийҳат-саломатлигига эътибор бериши, балоғатга етмаган фарзандини уйлаш ёки турмушга беришга шошилмаслиги, айниқса, қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳга йўл қўймаслиги лозим. Акс ҳолда эътиборсизлик келгусида турли муаммоларни келтириб чиқариши мумкин.

да соғлом оила қуриш мақсади мужассамдир. Соҳибқирон Амир Темур ҳам ўғилларини уйлантиришдан олдин қизнинг насл-насабига алоҳида эътибор берган. У ўзининг “Темур тузуклари” асариде шундай ёзади: “*Уғилларим, набираларим ва яқинларимни уйлантирмоқ тавшишида келин изламоққа эътибор бердим. Бу ишни давлат юмушлари билан тенг кўрдим. Келин бўлмишнинг насл-насаби, етти пушти-ни суриштирдим...*”

лодларда бўй кўрсатиши мумкин. Сўнгги йилларда ажримга сабаб бўлаётган ҳолатлардан бири қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳдан оилада ногирон болаларнинг туғилаётганидир.

Баъзиларнинг “Фарзандларимизни бегона қилмайлик” ёки “давлатимиз бегона бўлмасин”, “яхши қиз, яхши йигитларимиз ўзимиздан узоққа кетмасин” қабилида иш тутуши салбий оқибатларга олиб келмоқда.

Қарор ва ижро

Санъат мактабининг янги биноси

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 8 июлда қабул қилинган “Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида”ги қарори ижроси доирасида Фарғона вилоятида ҳам изчил ишлар амалга оширилмоқда.

2012 йилда Қўштепа туманидаги 15-болалар мусиқа ва санъат мактабининг янги биноси фойдаланишга топширилди. Айни вақтда бу ерда 87 нафар ўқувчи анъанавий ижрочилик, фортепьяно, миллий чолғу асбоблари ижрочилиги, рақс каби йўналишларда таълим олмақда. Уларнинг мусиқа ва санъат сирларини чуқур эгаллашида санъат қошонасида яратилган замонавий таълим шароитлари ва мустаҳкам моддий-техник база муҳим аҳамият касб этаётир.

Муқимжон КОДИРОВ (Ўза) олган суратлар

Мозийдан садо

Қадимги Пойкент харобалари

Бухоро шаҳридан 55 км. жануби-ғарбда, Қорақўл тумани ҳудудида жойлашган кўхна Пойкент харобалари асрлар силсиласида қолиб кетган тарих кўзгусини кўз олдингизда намойён қилгандек бўлади. Бир пайтлардаги қалин деворли мустаҳкам шаҳар-қалъа ўрнида бугун йигирма метр баландликка кўтарилган қум тепалиқ қад ростлаб турибди. Аслида бундан бир неча аср муқаддам бу тепалиқ ўрнида гуллаб-яшнаган, ўзига тўқ, бой-бадавлат шаҳар бўлиб, қизғин ҳаёт қайнарди.

ШАҲАР ТАРИХИ

Қадимги Пойкент шаҳрига ўрта аср муаррихлари Табарий ва Ибн ал-Фақиҳ “Мадинат ал-туржор” — “Савдогарлар шаҳри” дея эътироф этганлар. Бундан ташқари, айрим манбаларда шаҳарнинг “Шахристон руин” — “Жездан қурилган шаҳар”, “Мис шаҳар” ва бошқа шу каби номлар билан аталгани келтирилади. Бу номлар шаҳарнинг тарихий ижтимоий топографияси, географик жойлашуви, сиёсий, иқтисодий ва харбий салоҳиятидан келиб чиққан ҳолда берилган. Х р е д да битилган бир қатор тарихий манбаларда Пойкент Мовароуннахрнинг йирик савдо хунардиган мамлакатлар билан савдо қилганлар ва жуда бой бўлганлар”, деб ёзиб қолдирган. Дарҳақиқат, шаҳар Буюк ипак йўлида жойлашганлиги, кулай географик имкониятга эгаллиги, халқро савдо-сотик яхши йўлга қўйилганидан дарақ берди.

Манбаларда келтирилишича, шаҳар атрофида бир қанча работлар бўлган. Бу борада Наршохий Пойкентда олий иморатлар билан бирга шаҳар дарвозалари олдида мингдан ортиқ работлар қурилганини ёзиб қолдирган. Қадимги Пойкент ҳақида ранг-баранг маълумотлар борлигига қарамай, унинг тарихи чуқур ва батафсил ўрганилмаган. Шу сабабли шаҳар тарихини тўлақонли ўрганиш тарихчи археологлар зиммасига юкланган. Утган йиллар давомида Пойкент харобаларига бир неча бор экспедициялар ташкил қилиниб, археолог қазии ишлари олиб борилган. 1954 йилда қадимги шаҳарга туташ ҳудудларни ўрганиш мақ-

садида Ўзбекистон Фанлар Академияси тарих ва археология институтининг махсус отряди томонидан тадқиқотлар олиб борилди. Натижада шаҳардан шимоли-шарқ томонда жойлашган қадимий некрополь — хилхона қолдиқлари топиб ўрганилди. 1981 йилдан бошлаб эса шаҳар харобаларида Ўзбекистон Фанлар Академияси археология институтини ва Россия давлат Эрмитажининг комплекс Бухоро экспедицияси мунтазам равишда тадқиқотлар олиб бормоқда. Бу изланишлар самараси сифатида қатор монографиялар чоп этилиб, илмий мақолалар эълон қилинди.

1999 йилдан бошлаб Россия Давлат Эрмитажи ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси археология институтини томонидан ҳар йили Санкт-Петербургда “Материалы Бухарской археологической экспедиции” номи остида Пойкентда олиб борилаётган археологик тадқиқотлар натижаси эълон қилинмоқда. Археологик қазиишлар натижасида таъминланган материаллар қадимги Пойкент шаҳри тарихининг ўша давр манбаларида ёритилмаган томонларини тиклаш имкониятини яратиб бермоқда. Топилган 5000 дан зиёд нодир ашёлар нафақат қадимги Пойкент шаҳри тарихи, балки ўзбек давлатчилиги ривожига оид айрим жиҳатлар, қадимги ўзбек шаҳарсозлиги, маданияти, санъати, сиёсий-иқтисодий ривожланиши, савдо-сотик алоқалари тарихини ҳам ўзида акс эттирган.

ҚАДИМГИ ПОЙКЕНТ ТАРИХИ МУЗЕЙИ

Пойкент тарихини, бу ердан топилган ноёб топилмаларни кенг жамоатчиликка таништириш, шунингдек, бу қадимий қалъага сайёҳларни кенг жалб қилиш орқали туризмни ривож-

лантириш мақсадида ЎзРФА олимлари ва Бухоро илмий жамоатчилиги тақлифига биноан, Бухоро вилоят ҳокимининг 2000 йил 1 майдаги фармойиши билан кўхна Пойкент шаҳри яқинида “Қадимги Пойкент тарихи” музейи ташкил этилди. Музей кириш қисми, учта асосий зал ва диарама залидан иборат бўлиб, бугунги кунда шаҳар тарихига оид 1200 дан ортиқ экспонатлар намойиш қилинмоқда. Музейнинг асосий катта залидан IX-XI асрлар пул муомаласи, ёзуви, маданият ва санъати намуналари акс этган экспонатлар ўрин эгаллаган.

Кўргазмага қўйилган дастлабки экспонатлар орасида қадимги сопол парчалари мавжуд. Бундан ташқари, кўргазмага қўйилган шийадан ишланган сиёҳдон ва қаламдонлар Пойкент аҳлининг IX-XI асрлардаги ёзув анжомлари қандай бўлганлигидан гувоҳлик беради. Шунингдек, музейнинг иккинчи зали Пойкент шаҳридан топилган Суғд даври ёдгорликларини ёритади. Диарама залида эса қадимги шаҳарнинг сақланиб қолган суратлари, археологик қазиишлар жараёнини тасвирловчи фотосуратлар намойиш қилинган.

2003 йил ўтказилган археологик қазуви ишлари натижаси-

да очилган қулоччилик устахоналари, хумдонлар қолдиғи, сиркор идишларни пиширишда фойдаланилган буюқлар ва сиркор қолдиқлар Пойкент шаҳри ҳам қулоччилик марказларидан бири бўлганини исботлаб берди. Ҳозирда музейнинг асосий экспозицияларида сопол буюмлар тайёрлашда ишлатиладиган турли ҳажмдаги қолип ва буюмларга безак берилган фойдаланиладиган мосламалар, буюмлар сиртига тушириладиган тамга намуналари намойиш қилинмоқда. Бу яхлит коллекция Хаср охири ва XI аср бошларида мансуб бўлиб, 2000 йилги қазиишлар чоғида шахристондан 8-хонадонидан топилган. Қолиплар ёрдимида усталар ясаладиган идишларнинг фақат тақши томонларини қўйилган. Қолипда ясалган сопол буюмлар асосан хандасавий, исломий ва хайвонлар маърузида ҳамда сюжетли композиция билан безатилган.

Қадимги Пойкент тарихи музейи ўтмиш қадриятларимизни асраб-авайлаб, халқимизнинг маънавий дунёсини бойитишга хизмат қилмоқда. Қолаверса, миллиятимизнинг бой тарихини акс эттирувчи экспонатларни дунёга тарғиб қилиб, вилоятда туризм соҳасини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшади.

КОЗОҚБОЙ ДАВЛАТОВ, Қорақўл туманидаги 15-мактаб ўқитувчиси:

— Пойкент тарихи музейида ўша даврга оид идиш-товоқлар, қурул-аслаҳалар, хатто заргарлик буюмларига тақинчок намуналарини кўриши мумкин. IX-XI асрларда бадий хунардчиликнинг бошқа турлари сингари заргарлик санъати ҳам ривожланиб, бу даврга қуйма кумуш, бронза, мис буюмлар, тумгалар, камар қопламалари, биллагузуклар, узук ва сиргалар русум бўлган. Шунингдек, музей витриналарида металл ишлов берадиган асбоб-ускуналар ҳамда металлдан ишланган буюмлар намойиш қилинган. Жумладан, металл қирқувчи арра, зубило, қандакорликда ишлатиладиган асбоблар, эшик халқаси, ўша даврларда кўнгирак вази фасини ўтаган, эшик ва дарвозаларга ўрнатиладиган тақиллатгич болғача, катта ва кичик ўлчамдаги михлар, қайчи, пинкет, пичок, ўроқ, от тақаси сингари экспонатларни кўриши мумкин. Бундан кўриниб турибдики, IX-XI асрларда Пойкентда яшаган аждодларимиз металл ишлов бериш санъатини ривожлантириб, юксак марраларга эришишган.

Диёра РАМАЗОНОВА, Қорақўл туманидаги 7-мактаб ўқувчиси:

— Мактабимиз томонидан экскурсия уюштирилиб, қадимги Пойкент харобалари ва музейини томоша қилдик. Экспонатлар орасида кўза, хумча, товоқлар, қозонлар, идиш қопқоқлари, стакан, дастурхон тагликлари каби уй-рўзгор буюмлари, шунингдек, болалар уйинчоқлари эътиборимизни тортди. Демак, бундан бир неча асрлар илгари ҳам болаларнинг ўзига хос уйинчоқлари бўлганини тасаввур қилиш мумкин.

Муҳтарам КОМИЛОВА, “Milliy tiklanish” муҳбири

Муҳаммадjon БОСИМОВ, Республика Скрининг маркази шифокори, генетик:

— Гудак дунёга келар экан 50 фоиз гени отадан, 50 фоизини онадан олади. Ота-оналардан фарзанд нафақат кўз ранги, соч тузилиши — жингалак ёки силлик бўлиши, қон гуруҳи ва ҳоказолар қаторида касалликларни ҳам “мерос” қилиб олади. Инсон геноми тўлиқ ўрганиб чиқилган бўлиб 35000 та ген маълум, назарий жиҳатдан уларнинг ҳар бири мутацияга учраши мумкин. Ирсий касалликларнинг сони 5000 дан ортиқ бўлиб, буларнинг айримлари туғилгандаёқ намойён бўлади. Масалан, Даун синдроми, баъзи гудаклар 2 ойлик бўлсада фенилкетонурия, 1 ёшли гудакларда сфинголипидозлар, лейкодистрофиялар, 5-6 ёшлиларда Дюшен мушак дистрофияси, 40 ёшда Генгтингтон хорейси ёки 60-70 ёшда паркинсонизм, алцгеймер каби синдромлар юзага чиқади. Айниқса, авлодида яшарин касаллик белгилари кузатилса, масалан, йигит-қиздаги ўхшашлик: иккаласининг бўйи паст ёки новча, авлодида эшитиш ёки кўриш, номаълум сабабларга кўра ақли заифлик каби муаммолар аниқланса уларнинг турмуш қуриши тавсия этилмайди. Шунингдек, инсондаги ақлий қобилият, унинг маънавий қомиллиги кўп жиҳатдан тарбияга ҳам боғлиқ. Инсон дунёга келгач, қандай шароитда тарбия топиши унинг маънавиятини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этади. Буни фоизлар билан ифодалаб бўлмайди. Ирсият ва ўзарувчанлик бир-бири билан чамбарчас боғлиқдир. Генетик нуқтай назардан келин ёки кўёв қилмоқчи бўлган ота-она йигит ва қизнинг насл-насабига эътибор бериши керак. Бу ирсий касалликларнинг олдини олиш чораларидан бири ҳисобланади. Шунингдек, турмуш қуриш вақти, ҳомилдорликни тўғри ташкил қилиш, текширувлардан ўз вақтида ўтиш, фарзандлар орасидаги интервалга риоя этиш, қариндошлар никоҳидан воз кечиш, соғлом турмуш тарзига риоя қилиш ирсий ва туғма касалликларнинг камайиши ва ногирон фарзандлар туғилишининг олдини олади.

Демак, ҳар бир ота-она оила кўрғонининг мустаҳкам бўлиши, фарзандлар камолини кўриши учун келин ёки кўёв танлашда шошилмаслиги, мушоҳада қилиб, сўнг тўй тарадудини кўриши лозим бўлади. Зеро, фарзандининг умр йўлошини танлашда, келажак ворисларининг баркамол бўлиб улғайишида, энг аввало, ота-оналар масъулдирлар.

Дилфуза РЎЗИЕВА, “Milliy tiklanish” муҳбири

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Давлатимиз раҳбарининг 2009 йил 3 августда қабул қилинган «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори асосида мамлакатимизда намунавий лойиҳалар асосида замонавий уй-жойлар қурилиши кўламининг йилдан-йилга кенгайтириш бораётгани қишлоқ жойларини комплекс ривожлантириш ва қиёфасини ўзгартириш ҳамда аҳоли ҳаётининг сифатини яхшилашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Самарқанд вилоятида 2009 йилда Жомбой, Пастдарғом ва Пахтачи туманларининг ҳар бирида йиғирматадан замонавий уй-жойлар бунёд этилди. Кейинчалик вилоятнинг барча туманларидаги қишлоқларда ана шундай турар-жойлар қурилиши бошланди ва ўтган йиллар давомида барча шарт-шароит ва қулайликларга эга 2300 дан зиёд уй барпо этилиб, аҳолига узоқ муддатли, имтиёзли кредитлар асосида берилди. Жорий йилда вилоятнинг ўттиз қишлоқ массивида намунавий лойиҳалар асосида 1050 уй-жой қурилади.

Халқаро анжуман иштирокчилари Оқдарё туманидаги "Қирқдархон" ва Самарқанд туманидаги "Обод турмуш" маҳаллаларида бўлдилар.

Оқдарё туманидаги Қирқдархон қишлоғида 2010 йилда йиғирмата янги уй-жой қурилиб, уларда қишлоқ аҳли шаҳаргаддек шароитда турмуш кечири бошлади, бундай уйларга талабдорлар сафи кескин кенгайди. Натихада бу ерда 2011 йилда 69, 2012 йилда 169 янги хонадон барпо этилиб, ўз эгаларига топширилди.

"Самарқанд вилоятида бўлиб, қишлоқлардаги янги уй-жойлар, ижтимоий-маданий, тиббий ва маънавий хизмат кўрсатиш иншоотлари пухта ишлаб чиқилган режа, замонавий меъморчилик лойиҳалари асосида қурилаётганига амин бўлдик, - дейди **Австриянинг «Winaberger» қурилиш компанияси вакили Хельмут КРУНЕС**. — Қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи компанияларга махсулот ишлаб чиқариш ва сотишда кенг имтиёзлар тизими жорий этилган бинокорлик материалларининг арзон ва сифатли бўлишини таъминлашга хизмат қилмоқда. Айтиш жоизки, текис ва раvon йўллар нафақат мамлакат кўрки, балки иқтисодий тараққийнинг ҳам асосий омил ва мезонларидандир. Бундай бунёдкорлик ишлари мамлакатнинг қишлоқлари ободлигини таъминлаш, аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш ва халқининг бахтли ҳаёт кечиришига хизмат қилмоқда".

Худудда замонавий уй-жойлар билан бирга таълим, тиббиёт муассасалари, савдо ва маънавий хизмат кўрсатиш мажмуалари, болалар спорт майдончаси бунёд этилган. Янги қурилган 140 ўринли 25-умумтаълим мактабида компьютер синфи, фан лабораториялари, спорт майдонлари мавжуд. "Бошдархон" қишлоқ врачлик пункти аҳолига тиббий хизмат кўрсатиб келмоқда. Муассаса зарур тиббий жиҳоз ва ускуналар билан таъминлангани боис барча ёшдаги кишиларга шу ернинг ўзида бирламчи тиббий ёрдам кўрсатилади.

"Ўзбек халқи азалдан яратувчанлик ва бунёдкорлик ишларининг устаси сифатида донг таратган, - дейди **Италиянинг «VIFRA SRL» компанияси бош директори Винченцо РУССО**. — Шу боис бу заминда қурилган иморатлар асрлар давомида дунё аҳлини ҳайратга солиб, ҳавасини тортиб келмоқда. Намунавий лойиҳалар асосида қурилган ақка тартибдаги уй-жойларнинг кўриб, очиги, ҳайратдан лол қолди. Ҳақиқатда ҳатто шаҳарнинг йўналишидан то ёз ва қиш ойларидаги иссиқ ва совуқ ҳаво оқимининг хоналарга таъсир кучига аққабатга олинган. Йўл ва йўлаклар, машина қўйиш учун гараж, болалар майдончаси - ҳамма ҳаммаси ҳисобга олинган. Фуқароларнинг аҳил-иноқ ҳаёт кечириши, буюқ бунёдкорлик ишларига сафарбар этишда маҳалла институти муҳим роль ўйнашига гувоҳ бўлдик. Бошқарувнинг бу ноёб усули халқнинг миллий менталитети ва ўзига хос хусусиятлари билан боғлиқлиги эътиборга молик".

Бу ерда бир неча савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчалари ташкил этилган. Яқинда яна бир йирик мажмуа - аҳолига маънавий хизмат кўрсатиш маркази фойдаланишга топширилди. Гўзаллик саломи ва сартарошхона, уй-рўзгор буюмла

Сўз — халқаро конференция иштирокчиларига

Ўзбекистонда қишлоқлар қиёфасини ўзгартириш ва аҳоли ҳаётининг сифатини яхшилаш борасидаги ишлар барчанинг ҳавасини тортади

ри тузатиш устaxonаси каби шохобчаларни ўз ичига оладиган ушбу мажмуада йиғирмага яқин янги иш ўрни яратилди. Бундан ташқари, жорий йилда "Қирқдархон"да намунавий лойиҳалар асосидаги яна олтишита янги уй-жой, болалар боғчасини қуриш ҳаракатлари бошлаб ўборилган.

"Миллий меъморчилик аъёнлари асосидаги замонавий уй-жойлар, бинолар, маънавий хизмат кўрсатиш мажмуаларини, турмуш фаровонлиги яхшиланиб бораётган қишлоқлар қиёфасини кўриб, Ўзбекистон халқига ҳавасимиз келди, - дейди **Эстониянинг «Seve Ehitate AS» компанияси ижрочи директори Вело ЭННИСТЕ**. — Янги массивларда мактаблар, қишлоқ врачлик пунктлари, гузарлар, спорт майдончалари, савдо мажмуалари ҳам барпо этилаётгани ҳам бир оила учун зарур кундалик эҳтиёжларни таъминлашга хизмат қилади. Бунёдкор, шижоатли ва меҳнатсевар халқининг амалга ошираётган бундай хайрли ишлари тахсинга лойиқ, Ўзбекистоннинг қишлоқ жойларда уй-жойлар бунёд этиш тажрибасини ўрганса арзийди".

Самарқанд туманидаги "Обод турмуш" маҳалласида намунавий лойиҳалар асосида ўтган уч йил давомида 350 дан зиёд замонавий уй-жой бунёд этилиб, аҳолига тиббий ҳолда топширилди. Худудда 360 ўринли умумтаълим мактаби, савдо ва маънавий хизмат кўрсатиш шохобчалари қурилди. Айна пайтда бу ерда маданият ва истироҳат боғини яратиш ишлари олиб борилмоқда.

Халқаро конференция қатнашчилари мазкур маҳаллада аҳоли турмуш тарзи, яратилган имконият ва қулайликлар билан танишдилар. Меҳмонлар, туман жамоатчилиги вакиллари иштирокида маҳалла маркази биносининг очилиш маросимини ўтказилди. Хорижлик меҳмонлар маҳалла маркази биносига фуқаролар йиғини ходимлари ва фаоллар учун яратилган шарт-шароит билан бирга юртимизда маҳалла институтининг фуқаролик ҳаётини қуриш жараёнидаги фаол иштироки, халқимиз ҳаётдаги ўрни билан ҳам яқиндан танишдилар.

"Ўзбекистонда уй-жой қурилиши масаласига давлат сиёсати даражасида эътибор берилётгани тахсинга лойиқ, - дейди **Хитой ижтимоий фанлар академияси хузуридаги Қишлоқ ривожлантириш институти иқтисодиёт департаменти раҳбари Дан ГОУ-ИН**. — Самарқанд вилоятида мукамал лойиҳалар асосида қурилган шинам ва кўркам уйлари кўриб, улар шарт-шароит ва қулайлиги жиҳатидан шаҳардаги уйлاردан асло қолишмаслигига амин бўлдик. Кенг ва раvon йўллар, мухташам иморатлар, замонавий мактаблар, тиббиёт масканлари қишлоқларга ўзгача кўрк ва тароват бахш этиб турирди. Бу ердаги кўни-қўшиларнинг аҳиллиги, умуман Ўзбекистон халқи меҳр-оқибатли, иноқ, бахтли эканига ҳавасимиз келди".

Халқаро конференция қатнашчилари маҳалладаги Боғболлар кўчасида жойлашган Ўткир Нурулхамедов хонадонига баҳор неъматини сумалак тайёрлаш жараёни билан

танишдилар. Меҳмонларга сумалакнинг тарихи ва унинг шифобахш хусусиятлари тўғрисида гапириб берилди.

Халқаро анжуман иштирокчилари Самарқанд шаҳрининг диққатга сазовор жойларини ҳам зиёрат қилдилар.

"Ўзбек халқининг бой миллий аъёна ва қадриятларини асраб-авайлаш, уларнинг келгуси авлодлар томонидан давом эттирилишига алоҳида эътибор қаратиши ҳам қандай кишининг ҳавасини келтирарди, - дейди **Бруней халқаро савдо-саноат палатаси раиси Шазали СУЛАЙМОН**. — Биз кирган хонадонларда барча оила аъзолари — ота-она, фарзандларнинг бирга турмуш кечириши, уларнинг ҳар бири учун алоҳида хона, муносиб шарт-шароит яратилгани диққатга сазовор. Бу ҳам оилани мухташамлаш, миллий қадриятларини улуғлашнинг ёрқин ифодаси деб ўйлайман".

Бухоро вилоятида 2009 йили 40 замонавий уй-жой фойдаланишга топширилган бўлса, кейинги уч йилда 1745 оила замонавий уйларида ҳовли тўйларини нишонлади. 2013 йил — Обод турмуш йилида 730 уй-жой қурилиши ишчи олиб борилаётган янги массивларда ҳам ана шундай қулайликлар яратилади. Халқаро конференция иштирокчилари Бухоро вилоятига таширичи чоғида Ўзбекистон туманидаги "Ғаждумак" массиви билан танишди.

"Ғаждумак" аҳоли пунктида 35 янги уй-жой қурилиб, аҳоли учун зарур инфратузилма яратилган. Замонавий супермаркет, гўзаллик саломи, маросимлар уйи, маънавий техника тузатиш устaxonаси, хизмат кўрсатиш ва сервис шохобчалари фаолият йўлга қўйилган. Бу ерда тадбиркорлар томонидан бунёд этилган хизмат кўрсатиш объектиларида қарийб 40 нафар киши иш билан таъминланган.

"Касбим архитектор бўлгани учун қаерга бормай қурилиш ишларини кузатаман. Ўзбекистонда амалга оширилаётган улкан миқёсдаги бунёдкорлик ишлари, қад ростлаган мухташам иншоотлари кўриб, кўз қувонади, - дейди **Япониянинг «Okano Planning Associates» меъморчилик ва дизайнерлик компанияси президенти Мако-то ОКАНО**. — Улар миллий ва замонавий услублар уйғунлигида меъморчиликнинг барча талабларига риоя этган ҳолда юксак дид билан бунёд этилган. Ўзбекистонда амалдаги "Ғаждумак" массивида амалга оширилган уй-жой қурилиши, у ерда яратилган ижтимоий инфратузилма, аҳоли учун шарт-шароитлар, одамларнинг яшаш тарзи билан атрофлиқа танишиш имконига эга бўлди. Мазкур уйларининг нафақат қурилиши ва ўзига хос дизайни, балки уларни барпо этишда фойдаланилган қурилиш материалларининг юқори сифати ҳам эътиборини тортиди. Бу материалларнинг Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётгани мамлакатингизда қурилиш соҳаси билан бирга қурилиш материаллари индустрияси ҳам жадал ривожланаётганини кўрсатади. Буларнинг барчаси Ўзбекистонда иқтисодиётнинг барча йўналишлари мутаносиб равишда изчил та-

раққий этишига, юртингизнинг жаҳондаги нуфузи янада ошишига хизмат қилаётир".

Хорижлик меҳмонлар "Шукур Тўхта" фермер хўжалиги раҳбари хонадонига бўлиб, замонавий архитектура талаблари ҳамда маҳаллий шарт-шароитни ҳисобга олган ҳолда барпо этилган уйда яратилган қулайликлар оила фаровонлигига хизмат қилаётганига амин бўлдилар.

"Ўзбекистонда уйлар пухта ва мукамал лойиҳалар асосида қурилмоқда, - дейди **Нидерландиянинг «Laurey Architecture & Environment» компанияси директори, архитектор Роланд ЛАУРЕЙ**. — Буни "Ғаждумак" массивида қурилган уйлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Уларда уй эгаларининг эркин ва саодатли яшаш учун барча қулайликлар яратилган. Бу ерда ободонлаштириш ишлари, жумладан, турли даража кўчатларини экиш яхши одатга айланган гоёт кувончли. Бухородаги Пойи Калон мажмуасидаги обидалар шу қадар мухташам қурилган эканки, орадан неча юз йиллар ўтса-да, кучли зилзилаларга ҳам бардош бериб турирди. Бу — Ўзбекистонда меъморчилик азалдан юксак даражада тараққий этганидан далolat. Президент Ислом Каримов ташаббуси билан қишлоқларнинг ҳамма қисми равишда барпо этилаётган ушбу массивлар ва уй-жойлар ҳам кўп асрлар халқингизга хизмат қилишига ишонаман. Тинчлик ва осойишталик, аҳиллик, меҳнат ва маданиятни қадрайдиган халққа бундай уйлар жуда ярашади".

Мамлакатимизда ёш авлоднинг маънавий етук ва жиҳмонан соғлом бўлиб вояга етиши йўлида улкан ғамхўрлик кўрсатишмоқда. "Ғаждумак" массиви худудда жойлашган иккита таълим муассасасида ўқувчиларнинг давлат таълим стандартлари ва замонавий педагогик технологиялар асосида билим олиши учун барча шароитлар яратилган. Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамағатаси маблағлари ҳисобида қурилган спорт майдончасида ёшлар бўш вақтда мини-футбол, баскетбол ва волейбол билан шуғулланади.

"Ўзбекистон ҳавас қиларли даражада изчил ва жадал ривожланмоқда. Буни юртингиз қишлоқлари мисолида ҳам кўриш мумкин, - дейди **Австрия фармацевтика саноати вакили Хельмут КОВАРИК**. — Қишлоқларда замонавий ва барча талабларга жавоб берадиган файзли уйлар қурилаётгани натижасида қишлоқ одамларининг турмуш даражаси яхшиланиб, уларнинг ҳаётга бўлган қизиқиши тобора ортмоқда. "Ғаждумак" массивидаги уй эгалари билан суҳбатда бўлиб, уларнинг ўз турмушидан мамнуллигига тўла ишонч ҳосил қилдик. Одамларнинг юз-кўзида келажакка ишонч мужассам".

Президентимизнинг 2010 йил 8 сентябрда қабул қилинган «Қишлоқ жойларда уй-жойларни лойиҳалаштириш ва қурилишни яхшилаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори асосида янги массивларда аҳоли турмуш даражаси ва сифатини оширишга йўналти-

рилган муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилма объектилари ҳам барпо этилмоқда. Хусусан, 2009-2012 йилларда Бухоро вилоятидаги қишлоқ жойларда замонавий уй-жойлар қурилиши лойиҳалари амалга оширилган худудларда жами 74,7 километр газ, 55,5 километр электр энергияси, 150,5 километр ичимлик сув қувурлари тортилди. Қарийб 100 савдо ва маънавий хизмат, сервис объектилари ишга туширилди. Худудларда ва уларга туташ массивлардаги 6 умумтаълим мактабида минг ўқувчи ўрнига мўлжалланган қўшимча ўқув бинолари, сифатли ва малакали хизмат кўрсатиш учун зарур тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган 4 замонавий қишлоқ врачлик пункти фойдаланишга топширилди.

"Ўзбекистонда қишлоқ тараққийтига бағишлаб ташкил этилган ушбу халқаро конференция жуда муҳим аҳамиятга эга, - дейди **Хиндистон-МДХ Савдо-саноат палатаси бош қотиби Жйотсна Дюбе ЧОУДУХРИ хоним**. — Қишлоқларни ривожлантириш нафақат Ўзбекистон учун, балки барча мамлакатлар учун долзарбдир. Ўзбекистоннинг чекка худудларидаги қишлоқларда қурилган уйлар, маънавий хизмат муассасалари билан танишиб, мамлакатингизда ижтимоий-иқтисодий соҳаларни изчил ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақидаги таассуротимиз янада бойиди. Барпо этилаётган замонавий уйларино ситиб олиш учун аҳолига 15 йил муддатга, кам фоизли кредитлар берилиши диққатга сазовор. Гоёт фойдали ва самарали бўлган бундай лойиҳаларнинг Осиё тараққийёт банки каби нуфузли халқаро молия ташкилоти билан ҳамкорликда амалга оширилаётгани Ўзбекистонда бундай хайрли ишлар самарасининг янада ошишига хизмат қилади. Хиндистон компаниялари Ўзбекистонда бу йўналишда амалга оширилаётган лойиҳаларни катта қизиқиш билан ўрганмоқда ва бу борада ҳамкорлик қилиш ниятида. Бухорога таширишимиз чоғида бу қадим шаҳардаги диққатга сазовор жойларни зиёрат қилиб, маънавий қувват олдик".

Қишлоқ аҳоли пунктларини замонавий лойиҳалар асосида комплекс қуришга қаратилган дастурга мувофиқ, 2009-2012 йилларда Тошкент вилоятида намунавий лойиҳалар асосида 2 минг 355 замонавий уй-жой бунёд этилди. Жорий йилда 39 массивда 1 минг 50 уй-жойни қуриш ишлари олиб борилмоқда.

Халқаро конференция иштирокчилари Тошкент вилоятининг Зангиота туманидаги "Обод турмуш", Паркент туманидаги "Гулбоғ" ва Пскент туманидаги "Дўстлик" маҳаллаларида қурилган уйлар билан танишдилар.

Хорижлик меҳмонлар Зангиота туманининг "Обод турмуш" маҳалласидаги уй-жойларда яратилган шарт-шароитларни кўздан кечирдилар. Бу ерда маҳалла гузари, стадион, болалар майдончаси, дўкон, тиббиёт маскани, дорихона, сартарошхона ҳамда бошқа маънавий хизмат кўрсатиш шохобчалари барпо этилган.

"Ўзбекистонда истиқлол йилларида барча жабҳаларда бекиёс ишлар амалга оширилмоқда, - дейди **Жанубий Кореянинг «Saemaul Globalization» жамағатаси президенти Жи Ха ЛИ**. — Жамағатаси асосан қишлоқ жойларида уй-жой қурилиши ва чекка худудлар инфратузилмасини яхшилаш борасидаги лойиҳаларни амалга оширишда иштирок этади. Шу боис мен мутахассис сифатида бундай худудларда барпо этилган уйларининг меъморчилик услубига, дизайнига, айниқса, табиий офатлар ва иқлим шароитига чидамлик даражасига алоҳида эътибор билан қарайман. Зангиота туманидаги "Обод турмуш" маҳалласида бунёд этилган уйлар замонавий андозалар асосида, меъморчилик аъёнларига мувофиқ ҳолда, зилзилага бардошли, мухташам, уй бекаларининг уй-рўзгор юмушларини қийинчиликсиз бажариши учун қулай, шинам ва кенг этиб қурилган барча меҳмонларда катта қизиқиш уйғотди. Менга айниқса, хоналар ва ошхонанинг кенглиги, ошхонадан меҳмонхонага, улардан айвон орқали ҳовлига чиқиш имконияти мавжудлиги жуда маъқул бўлди".

"Замонавий уй харид қилиш учун кредитдан фойдаланганлиги учун қарз олувчининг иш ҳақи ва бошқа даромадларининг ипотека кредитлари ва улар бўйича ҳисобланган фоизларни қоплашга йўналтирилган қисми солиққа тортилмаслиги тахсинга лойиқ, - дейди **Испаниянинг Asodema компанияси президенти Хесус Каро АДАНЕРО**. — Яқка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкаси ҳар бир иморат солувчига олти сотихдан ажратилиб, улар кредитни тўлаб бўлгунча ер ва мулк солиғидан ҳам озод қилинган экан. Паркент туманидаги "Гулбоғ" массивига бориб, уларда оила даврасида овқатланиш, меҳмон қутиш, хордиқ чиқариш, аёлларнинг рўзгор юмушлари билан шуғулланиш учун зарур барча шарт-шароитлар яратилганга гувоҳ бўлдик. Уйлар сув, электр энергияси ва газ билан таъминланган, атропо обод ва кўркам. Буларнинг барчасига ҳавас қилса арзийди".

"Қурилиш соҳасидаги йиғирма йиллик иш тажрибасига эга мутахассис сифатида шуни ишонч билан айтишим мумкинки, қишлоқ жойларда бундай қириқоли ва шинам уйлар ҳамда ижтимоий объектилар барпо этган одамлар ўз ишининг ҳақиқий усталаридир, - дейди **Польшанинг «Multitub W.Cluzinski» компанияси бошқарув раиси Войчех ЦЛУЖИНСКИЙ**. — Бу инфратузилмалар маҳаллий қурилиш материаллари асосида барпо этилаётгани уйлар нархининг арзон бўлиш имконини беради. Айна пайтда мен ҳам ана шундай лойиҳалар устида ишламоқдаман ва Ўзбекистоннинг тажрибаси бу борада менга жуда кўл келишига ишонаман".

Хорижлик меҳмонлар пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойлари билан ҳам танишишди.

"Ушбу халқаро конференцияда иштирок этиш учун Ўзбекистонга келишимдан аввал мамлакатингиз ижтимоий-сиёсий ҳаётини ўргандим, муқталикка эришилганидан буён амалга оширилаётган кенг қўламли ўзгаришлар билан танишдим, - дейди **Мадрид шаҳри Массофали таълим миллий университетининг ижтимоий ўзгаришлар назарияси ва услубиети департаменти мудири Луис Альфонсо Камареро РИОХА**. — Ўзбекистон ушбу қисқа вақт ичида нафақат оёққа туриб олди, балки барча йўналишларда жадал ривожланмоқда. Пойтахтингиз ва Тошкент вилоятидаги диққатга сазовор жойлар билан танишиш давомида, ҳаёлимдан шундай фикрлар кечдики, ҳозирги пайтда ҳамма давлатлар ҳам янги қураётган замонавий бинолари, савдо ва бошқа иншоотлар билан мақтана олмайди. Кўпчилик давлатларда глобал молиявий-иқтисодий инқирознинг салбий оқибатлари сезилмоқда, хусусан, қурилишга ажратилаётган давлат бюджети маблағлари қисқартирилмоқда. Ўзбекистонда эса янгидан янги иншоотлар, хусусий уй-жойлар, биринчи навбатда, қишлоқ аҳолиси учун мўлжалланган уйлар барпо этилмоқда".

Нодира МАНЗУРОВА, Ирода УМАРОВА, Мадина УМАРОВА, Сайёра ШОЕВА, Голиб ҲАСАНОВ, Эркин ЎДАРОВ, Холмурод САЛИМОВ, Сардор ТОЖИБЕВ, ЎЗА МАХСУС МУХБИРЛАРИ

Бизнинг шарҳ

Ҳаётбахш яшиллик

яшил бойлигимиз ўрмонзорлар Ер юзининг қарийб 31 фоиз ҳудудини эгаллаган бўлиб, унинг умумий майдони тўрт миллиард гектар атрофидадир. Йилига 4,5 миллиард кубметрдан ортиқ дов-дарахтлар асоссиз равишда кесиб ташланаётгани ҳам барчамизни бефарқ қолдирмаслиги керак. Тропик ва субтропик зоналарда бу ҳолат янада ачинарли. Бу минтақага жаҳон миқёсида кесилаётган дарахтларнинг ярмидан кўпи тўғри келаётир

ҳолатда ўз ечимини топиши керак. Шу боисдан, БМТнинг ўрмонлар бўйича форуми қатор саъй-ҳаракатларни илгари сурувчи муҳим марказ ўрнини ўтайди, деди У Хумбо.

Айни пайтда республика-мизнинг 3,3 миллион гектар ерини ўрмон ҳудудлари ташкил этади. Давлат ўрмон фонднинг умумий майдони 9629,6 минг гектар ёки мамлакат умумий майдонининг қарийб 21,7 фоизи демакдир. Ўрмонзорлар 2 400 дан 3 300 минг гектарга ошиб, республикамиз умумий майдонининг 7,5 фоизига тенг. Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар сифатида ўлкамизда 9 та давлат қўриқхонаси, 2 та миллий боғ, 3 та экомарказ, 10 та давлат буюртмахонаси, 5 та табиат ёдгорлиги ҳудудлари бўлиб, миллий ва халқаро “Қизил китоб”ларга киритилган, йўқолиш эҳтимоли бор наботот ва ҳайвонот турлари давлат муҳофазасига олинган. Мамлакатимизда йиллик ёғоч тайёрлаш ҳажми 30-35 минг кубометрдан ошмайди. Бу, албатта, маҳаллий халқ талаб-эҳтиёжини қондира олмаслиги табиий. Ҳозир вилоятларда терак етиштириш бўйича қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жомбой ўрмон ҳўжалигида теракларнинг тез ўсувчи саннат навлари синовдан ўтказилаётир. Оролбўйидаги Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Бухоро, Навоий вилоятларида ҳавонинг мусаффолигини таъминловчи дарахт ва буталар экилмоқда. Саксувалзорлар катта миқдордаги карбонат ангидридни ютиб, атмосферага кислород чиқармоқда.

Бразилиядаги супермаркетлар уюшмаси Амазонка ўрмонларини муҳофаза қилишнинг бошқача йўлини танлашган. Энди бу савдо тармоқлари тро-

Амазония серсувлиги, сайёра-рамизнинг улкан пасттексислиги ва тропик ўрмони сифатида эътироф этилаётир. Кўхна қитъа — бутун Европада бор-йўғи 200 турдаги дарахтлар борлиги рўйхатга олинган бўлса, Лотин Америкасида бу кўрсаткич тўрт мингга етади. Афсуски, ҳар йили Амазонияда кузатилаётган ёнгинларда минглаб гектар ўрмонзорлар аланга исканжасида қолмоқда.

Айни кунларда Туркиянинг Истанбул шаҳрида БМТнинг 10-ўрмон форуми ўз иштини давом эттиряпти. Жаҳоннинг 197 та халқаро ташкилотлари, давлат муассасаларидан ташриф буюрган делегатлар ўрмон ресурсларидан самарали фойдаланиш борасида ўзаро фикр алмашмоқда. Шунини алоҳида таъкидлаш жоизки, бу нуфузли анжуман илк бор Нью-Йоркдан ташқарида, аниқроғи Болкон ярим оролининг Истанбул шаҳрида ўтказилаётгани бежиз эмас. Эски пойтахт ҳудудидаги Бейкоз ўрмончилик зонаси эндиликда аҳолининг мазмуни ва кўнгил-ли ҳордиқ чиқарадиган маданият ва истироҳат боғига айлантирилади. Мамлакат ўрмон ҳўжалиги ва сув таъминоти вазири Вейсел Эроғлунинг таъкидлашича, Осиё ва Европани боғлаб турувчи Босфор бўғози устида учинчи кўприк қурилишида кесилган дарахтлар ўрнига янги кўчатлар ўтказилади.

Озиқ-овқат ва қишлоқ ҳўжалиги ташкилоти — ФАО томонидан тайёрланган ҳисоботда таъкидлашича, ёғоч маҳсулотларини қайта ишлаш ва целлюлоза-қоғоз саноатида йилига 468 миллиард АҚШ доллари ҳажмида маҳсулот тайёрланмоқда. Истанбул форумида сўз олган БМТ бош котибининг Иқтисодий ва ижтимоий масалалар бўйича ўринбосари У Хумбо ўрмонзорлар майдони йил сайин қисқариб бораётгани, улар қишлоқ ҳўжалиги экинзорларига айлантирилаётгани, ўйламай-нетмай қилинаётган бу режасиз ишлар ноқулай экологик, ижтимоий ва иқтисодий асоратларни келтириб чиқариши мумкинлигидан ташвиш билдирган. Мавжуд муаммо нафақат маҳаллий шароитда, балки минтақавий ва глобал

БМТнинг бош қароргоҳи Нью-Йоркда, бўлимлари Женева, Вена ва Найробида жойлашган. БМТга аъзо 197 давлат вакиллари жумлаи жаҳоннинг учдан бир қисмини эгаллаган. БМТнинг Ўрмонлар бўйича халқаро форуми БМТ иқтисодий ва ижтимоий кенгашининг таянч органидир. Бу йил БМТ Бош Ассамблеясининг қарорига мувофиқ, 21 март куни илк бор халқаро ўрмонлар куни деб эълон қилинган. Австралия қитъасида ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатига киритилган объектлар сони 40 тадан ошган. Уларнинг кўпчилиги Квинсленд штатидадир. Ньюкасл ва Брисбен шаҳарлари оралиғида тахминан 50 га яқин қўриқхона ташкил этилган.

Азимжон ПЎЛАТОВ

Йўталдан юқаяпти

Маълумотларга қараганда, Хитойда янги парранда грип-нинг (H7N9) оқибатида кўпчилик зарар кўрмоқда.

Ҳозирга қадар грип таъсирида 13 нафар одам вафот этган бўлса, 60 нафарга яқини захарланганлиги маълум бўлди. Эпидемия Хитойнинг 5 та провинциялари билан бирга пойтахт Пекин шаҳрини ҳам эгаллади. Мутахассислар ҳам парранда гриппининг инсонсанолатлиги учун хавфли эканини таъкидлашмоқда. Касалликнинг асосий белгиси бу ҳароратнинг доимий кўтарилиб туришидир. Ҳозирги касалликлар кўпроқ йўтал орқали ҳам юкмоқда.

Инсоният тарихида бундай касалликлар биринчи марта кузатилаётгани йўқ, бироқ масаланинг жиддий томони шундаки, бу касалликдан зарар кўрганлар сони 1918-1919 йилларда 20, 40 миллиондан ошган, бу биринчи жаҳон урушидаги қурбонлар сонидан ҳам кўп. Биргина 2009-2010 йилларда чўчка гриппи оқибатида қарийб 300 минг аҳоли зарар кўрган.

Харажатлар қисқармоқда

Хориж матбуотининг хабар беришича, 2012 йилда жаҳон ҳарбий харажатлари аввалги йилга нисбатан 0,5 фоизга қисқартирилган.

Бу эса 1,75 триллион АҚШ долларини ташкил этади. Шунга қарамай, тадқиқотчилар Осиё давлатлари, Шарқий Европа, Яқин Шарқ, Шимолий Африка ва Лотин Америкасида ҳарбий харажатларнинг ўсганини кузатишмоқда. АҚШда ҳарбий харажатлар қисқариши 2012 йилда 39 фоизга тушган. Йил давомида мамлакат ҳарбий харажатлар учун 682 млрд. доллар сарфлаган бўлиб, бу мамлакат даромадларининг 6 фоизини ташкил қилади. Бироқ катта ўлиқ вакиллари бўлмиш Россия ва Хитой ҳали ўз харажатларини камайтиргани йўқ. Россия ҳарбий харажатлари тузган йилда 16 фоизга кўтарилиб, 12,3 миллиард АҚШ долларини ташкил қилган бўлса, Хитой ҳарбий харажатлар учун 11,5 млрд. доллар маблағ сарфлаган. Мутахассислар қуролланишга сарфланган харажатларнинг қисқаришига 2008 йилги жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозини асосий сабаб сифатида кўрсатишмоқда.

Папуа соҳилларида

кучли зилзила

France-Press агентлиги хабарига кўра, Янги Гвинеядаги Папуа соҳилларида 6,6 балли кучли зилзила содир бўлган.

Унинг маркази Бугенвельдаги Пангуна шаҳридан 105 км. узоқликда жойлашган. Ер қимирлашининг қамрови тахминан 64 км.ни ташкил этган. Тинч окени марказида ҳам айни пайтда цунами ва унинг хавфи тўғрисидаги маълумотлар мавжуд эмас. Ҳалок бўлганлар ва таллоф майдонлари, зилзила салбий оқибатлари тўғрисида ҳам маълумотлар берилмаган.

Бостонда портлаш

АҚШнинг Бостон шаҳрида югуриш марафонида фожиа юз берган.

Марафон пайтида шаҳарнинг иккита жойида, кундузги соат 14:50 дақиқа ўтган пайтда портлаш руй берган. Турли маълумотларга қараганда, портлаш оқибатида 100 нафардан ортиқ одам турли даражадаги тан жароҳати олган, 3 нафар одам ҳалок бўлган. Шаҳардаги аэропорт 30 дақиқалик танафусдан сўнг яна ўз фаолиятини бошлаган. 1897 йилдан буён ҳар йили ўтказиладиган мазкур марафон қамрови жиҳатдан дунёдаги энг йирик спорт мусобақаси саналади. Жорий тадбирда қарийб ярим миллион нафар одам иштирок этган.

Айни пайтда фожиа юзасидан суриштирув ишлари давом этмоқда. Айрим хабарларга кўра, ҳуқуқ-тартибот органлари марафон пайтида тақиқланган ҳудудда юрган хориж фуқаросини кидирмоқда.

Хориж хабарлари асосида Асия ИБРАГИМОВА тайёрлади

Рангин дунё

Осака миллий санъат музейи замонавий япон маданиятининг гултожи ҳисобланади. Бир қарашда улкан темир ҳашоратни эслатувчи музей Дождима ва Тосабори дарёси оралиғидаги Наканошима оролида жойлашган. Музей биносининг каттагина қисми ер остига қурилган. 50 метр баландликдаги ишоотнинг ташқи конструкцияси ойна ва пўлатдан ишланган.

“Экспо-70” кўргазма павильонида нафис санъат буюмларининг намоиши этилиши музей очирилишига туртки беради. Орадан етти йил ўтиб, музей учун бино ажратилади. Даставвал, музей экспонатлари ўнчагина кўп бўлмаган. Бироқ, мамлакатнинг бошқа музейлари ва хайрихоҳлар саъй-ҳаракати билан экспонатлар йилдан-йилга кўпайиб борди. Энди музей янги экспонатлар учун торлик қилиб қолади. Қолаверса, шундоқ ҳам эски бинода жойлашган музей анча яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Шунини эътиборга олиб, 2004 йили музей шаҳар марказида янги бинога кўчиб ўтади.

Музейнинг янги биноси аргентиналик меъмор Сезар Пелли томонидан лойиҳалаштирилган бўлиб, уни қуришда авангард услубдан фойдаланилган. Сабаби,

Осака марказидан музей учун жудаям тор жой ажратилган эди. Вазиятдан чиқишни ўйлаган меъмор бинонинг бир қаватини ер устига, қолган уч қаватини ер остига қуришни таклиф қилади. Фояга биргина муаммо: оролни икки томондан ўраб турувчи дарё сувлари тўсқинлик қиларди. Чунки, бинонинг ер ости қисми сув сатҳидан анча пастда бўлиши керак эди-да.

Кўпчилик орасида Пеллининг ушбу лойиҳаси “субмарина” (сувоти кема) номини олади. Лекин, меъмор яратган “асар” субмаринадан кўра кўпроқ қамишзорлар орасида турганча учинчи шайланаётган улкан ҳашоратга ўхшайди. Бетақор меъморий ечимга эга музейнинг ер усти қисми шунчаки декоратив вазифани ўтамайди. У бинонинг ер ости қаватларига ҳаво ва ёруғлик етказиб тура-

Ер остидаги музей

ди. Умумий майдони 13 500 квадрат метрга тенг бинонинг усти қисми қамиш кўринишидаги металл қувурлар билан қопланган. Бинони сув босмаслиги учун ер остидаги ҳар бир қават уч қатламли бетон капсула ичига қурилган. Табиийки, мураккаб конструкцияга эга бинони қуришда меъмор ва қурувчилар билан бирга каттагина инженерлар гуруҳи ҳам қатнашган. Улар уч қатлами ер ости деворни кўтариш ҳамда бинонинг ўта мураккаб конструкцияларини ясаб беришган. Ҳатто, бинонинг айрим деталларини кўл билан бажаришга тўғри келган экан.

Айни пайтда Осака миллий санъат музейи коллекцияларида 6 мингдан ортиқ дурдона асарлар сақланади. Уларнинг каттагина қисми XX аср бадиий санъатига оиддир. Музей экспозицияларида Моне, Сезан, Пикассо, Михайлов, Фудзит каби дунёга машҳур рассомларнинг асарлари намоиш қилинади. Шунингдек, мазкур экспонатлар қаторида каллиграфия ва фотоасарлар, ҳайкалтарошлик намуналари ҳам омма

этиборига ҳавола этилган. Ана шундай экспозициялардан бири музей меъморининг ижодий ишларига бағишланган. Сезар Пелли Осака миллий санъат музейидан ташқари Малайзия пойтахти Куала Лумпурдаги “Эгизак миноралар”, Жон Кеннеди номидаги Нью-Йорк аэропорти, шунингдек, Гудзон дарёси соҳилидаги Жаҳон молия маркази биносини лойиҳалаштирган.

Музей экспонатлари навбат-навбат, асосан ер ости қаватлардаги кўргазма залларида намоиш қилинади. Иккинчи қаватдан доимий экспозициялар учун жой ажратилган. Ундан кейинги қаватда мавсуний ва бир марталик кўргазмалар ўтказиб турилади. Ер ости қаватларнинг ҳаммасида кўргазма заллари, санъат асарларини сақлаш имконини берувчи омборхоналар мавжуд. Бундан ташқари, музейнинг ҳар бир қаватида зиёратчилар учун ресторан ва дўконлар хизмати йўлга қўйилган.

Ҳисоб бўйича Япониянинг тўртинчи миллий музейи аввалбошданок ўз олдига жуда

катта мақсадларни кўйган. Шу кунгача музей япон рассомлари ижодини ўрганиш, тарғиб қилиш билан чеklangиб қолмади. Аксинча, дунё миқёсида тан олинган нодир асарларни тўплаш, улардан нусха олиш,

сақлаш, намоиш қилиш, япон ва дунё маданиятини ўзаро уйғунликда ўрганиш, тадқиқ қилиш, янги асарларни омма эътиборига ҳавола этиш йўлини тутди.

Бугунги кунда музей нафа-

қат Япония, балки дунёдаги энг сара ва диққатга сазовор масканлардан бири ҳисобланади. Қолаверса, Осака миллий санъат музейи ер остида жойлашган дунёдаги ягона музейдир.

Зафар МУҲАММАД

Маданият
хабарлари

Уйғонган

куртақлар ихзоори

Камолиддин Бехзод мемориал-боғ музейида Миллий рассомлик ва дизайн институту талабаларининг ижодий ишлари кўргазмаси намойиш қилинди.

Мазкур кўргазмага талабаларнинг рангтаасвир, графика, миниатюра, театр безаги, бадий кулчилик, ҳайкалтарошлик, либос, интерьер дизайни йўналишлари бўйича яратган ижод намуналари кўйилган. Экспозициядан ўрин олган ижодий ишларда гузаллик ва уйғонлиқ фасли бўлган баҳор билан уйғунлашган юртимиз табиятининг гузал манзаралари, йил фасллари, табиат инъомлари, тарихий ва меъморий ёдгорликлар акс этган. Кўргазмада ўз ижодий ишлари билан фаол қатнашган талабалар Ўзбекистон Бадий академияси ва институтнинг дипломлари билан тақдирланди.

Тасвирий санъат фестивали

Жорий йилнинг 22-26 апрель кунлари Ўзбекистон Бадий академиясининг Марказий кўргазмалар зали, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда Х анъанавий "Тасвирий санъат фестивали" бўлиб ўтади.

2004 йилдан буён юртимизда "Тасвирий санъат ҳафталиги" ўтказиб келинган. Бу йилдан эътиборан ташкилий кўмита қарорига кўра "Тасвирий санъат фестивали" ўтказилаётган бўлди. Фестивал доирасида давра суҳбатлари, тадбир ва маҳорат сабоқлари ўтказилиши кўзда тутилган. Санъат байрами Фонд Форум, Ўзбекистон Бадий академиясининг Бадий ижодкорлар уюшмаси ҳамда бир қатор вазирликлар ҳамкорлигида ташкил этилади. Унда юртимиз ва хориж рассомлари ўзларининг ижод намуналари билан қатнашиши мумкин.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ

Оилавий китобхонлик байрами

Республика болалар кутубхонасида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги билан ҳамкорликда оилавий китобхонлик байрами ўтказилди.

Тадбирга Тошкент шаҳридаги умумий ўрта таълим мактабларининг ўқувчи ва ўқитувчилари, ота-оналар тақлиф этилди. Китобхонлик байрамида билимдонлар танлови, ижодий викторина голиблари аниқланиб, эсдалик совғалари топширилди. Иштирокчиларга мазкур маърифат масканда йўлга қўйилган замонавий хизматлар, электрон кioskлар ҳақида кенг маълумот берилди.

Халқ ўйинлари фестивали

Анджон шаҳрида "Майдон томошалари санъати" фестивали бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Республика халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар илмий-методик маркази ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур фестивалда Анджон, Фарғона ва Наманган вилоятларида фаолият кўрсатётган дорбозлар жамоалари, анъанавий цирк санъати гуруҳлари, полвонлар, масхарабоз ва кўғирчоқ санъати усталари иштирок этди. Тадбир доирасида "Хунарманд" уюшмаси вилоят бўлими томонидан ташкил этилган халқ амалий санъати буюмлари ва расмлар кўргазмаси фестивалга янада файз қилди. Жамоаларнинг чиқишлари тадбир иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

ЎЗА

Миллий хунармандчилик

Йигирма икки ёшли "устоз-куллол"

Жиззахлик Дилноза Туропова "Ташаббус-2013" республика кўрик-танловининг "Энг яхши хунарманд аёл" номинацияси голиби бўлди

Дилноза болалик чоғлариданоқ мусаввир бўлишни дилига тугиб, мўйқалам усталарининг асарларини диққат билан кузатар, тишмай машқ қиларди. У кейинчалик лой ва гипсдан турли ўйинчоқлар ясаш билан машғул бўлди. Бу қизиқиш унда атроф-муҳит таъсири ва мактабда ўтказилаётган касб-хунарга йўналтириш ишлари орқали шакллани борди. Унинг иштиёқини пайқабган бобоси Туроб амаки йўл-йўриқ ва маслаҳатларини аямасди. Қизалоқ секин-аста кичкинтойлар учун ҳавас қилса арзигулик турли ўйинчоқ ва ҳайкалчалар ясай бошлади.

Унинг буюмлари санъат даражасида бўлмаса-да, нафис ва бежиримлиги билан кўпчиликда ҳавас уйғотарди. Айниқса, гипсдан ишланган кичик ҳажмдаги буюм ва ҳайкалчаларда маънони тўлақон ифода қилган, ишонарли қиёфалар яратилган ҳаракат қилаётгани сезила бошлади. Умумтаълим мактабини тугатган, Дилноза дадаси, яққа тартибдаги тадбиркор-хунарманд Тўлқин Туропов раҳбарлигидаги корхонада кулолчилик буюмларини ярата бошлади. Хунарманд киз машғулотлар давомида устозидан рангтаасвир ва ҳайкалтарошлик сирларини пухта ўрганди. Бугун Жиззах туманидаги тадбир ва кўргазмалар унинг иштирокисиз ўтмайди.

Дилноза вақт ўтиши билан туманда моҳир хунарманд сифатида эл оғзига тушди. "Уста-шоғирд" хунармандчилик кичик корхонаси саҳни кенгайтири-

либ, зарур жиҳозлар билан тўлдириб борилди. Аҳолидан бирин-кетин буюртмалар туша бошлади. Жиззах туманидаги "Кулама" маҳалласида ёш хунармандлар унга шоғирд тушиб, кулолчилик сир-асрорларини ўргана бошладилар.

Биз корхонада бўлганимизда унинг юз-кўзларидан нур ёғилиб, ўз ишига астойдил қилишиб кетганини кўрдик. Мўъжазгина корхона саҳни саранжом-сарошта, тоқчаларга зарур асбоб-ускуна ва хунармандчилик буюмлари тартиб билан териб қўйилган, ўртада пиштилган лой уюми турибди. Лой — хунарманднинг асосий хомашёси бўлиб, маромига етказилган, ганчан тайёрланган қолипларга қуйилади. Кейин хумдонда пиштилиб, ишлов берилган, тайёрланажа буюмлар бирин-кетин ҳарда силқиланади. Сўнгги босқичда буюмлар лакланиб, бўёқ берилган, янги кўриниш касб эта бошлайди. Ўта нозик бу жараён хунарманд қиздан ҳафсала билан ишлашни, маҳорат ва таж-

рибани талаб этади.

Мана етти йилдирки, Дилноза касбини эъзозлаб, ёшларга хунармандчилик сир-асрорларини ўргатишдан қарчмамайди.

Хозирда унинг шоғирдлари мус-тақил равишда кичик цех очиб фаолият юритишапти. Кичик жамоанинг олти нафар аъзоси бўлиб, буюртмаларни бекаму кўст, сифатли бажаришга ҳаракат қилишмоқда. Аҳил жамоа ҳар йили вилоят бўйича ўтказиб келинаётган турли ярмарка ва кўрик-танловларда гипсдан безак учун ишлатиладиган қошнлар, нақшлар, кичик ҳажмдаги ҳайкалча ва ўйинчоқлар, лойдан ишланган уй-рўзгор буюмлари билан иштирок этади. Айниқса, ака-ука Жасур ва Миралишер Туропов, Дилфуза Туропова каби хунармандлар маҳорати кўпчиликка маълум бўлмоқда. Устоз Дилноза Туропова "Ташаббус-2013" республика кўрик-танловига иштирок этиб, "Энг яхши хунарманд аёл" номинацияси бўйича голиб деб топилди. Шунингдек, у ўтган йили "Халқаро

туризм" республика кўргазмасида иштирок этиб, фахрий ёрлик ҳамда қимматбахо буюмлар билан тақдирланди.

— Ҳар бир буюртмани яхши ва сифатли бажарганимизда кўнглим кўтарилиб, кунни бўйи ўзимни енгил ҳис қилиб юрман, — дейди Дилноза Туропова. — Энг муҳими, ишларим билан атрофдагиларга фойда келтираётганимдан хурсандман.

Эътиборан йигирма икки баҳорни қаршилаётган ўз касбининг устаси Дилноза Туропова хунармандчилик буюмлари, сурат ва картиналарини болажонларга совға қилишни ёқтиради. У сўнгги икки йил мобайнида Жиззах шаҳридаги Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ҳамда ўзи таълим олган Жиззах туманидаги 10-умумтаълим мактаби ўқувчиларига кўпла сурат ва ҳайкалчаларини совға қилди. Болалар ҳам вақти-вақти билан кулолчилик устахонасида бўлиб, касб ўрганишга ҳаракат қилишмоқда.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

Анжуман

Миллий эстрада

ёшлар маънавиятида муҳим ўрин тутади

Миллий матбуот марказида "Ўзбекнаво" эстрада бирлашмаси томонидан "Ёш авлоднинг маънавий олами ва уни юксалтиришда миллий эстрада санъатининг ўрни" мавзусида анжуман ташкил этилди. Тадбирда соҳа мутахассислари, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ходимлари, ёш эстрада хонандалари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Анжуманда таъкидланганидек, бугун ёшлар кўнглига яқин бўлган эстрада жанрида ижод қилаётган айрим хаваскор кўшиқчилар ўзлари шеър ёзиб, ўзлари мусиқа басталашмоқда. Қолаверса, уларнинг ҳаммасини ҳам гўзал ижод маҳсули, деб айтолмаймиз. Акс ҳолда ҳақиқий санъатда шаклланган узвийлик, давомийлик, ҳатто, устоз-шоғирдлик анъаналарига риоя қилинмапти, эгизак — бир-бирига ўхшаш ёхуд бир-бирини такрорлайдиган кўшиқлар дунёга келяпти. Жаҳон эстрадаси юлдузларига кўр-кўрона тақлид қилиш ҳолатлари юзага келмоқда.

"Ўзбекнаво" эстрада бирлашмаси томонидан бу каби ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида аниқ чора-тадбирлар олиб борилмоқда. Жумладан, тажрибали мутахассислар гуруҳи ташкил этилиб, миллий эстрада кўшиқлари фонетикаси ташкил этилди. Ўзбек миллий эстрада санъатига тамал тошини қўйган, дунё тан олган хонандаларимиз ва уларнинг замондошлари яратган кўшиқлар тўпланиб, ёш ва истеъдодли эстрада хонандаларига эшиттирилмоқда. Бу эса ўз навбатида ёш хонандаларимиз томонидан йўл қўйилган

хато ва камчиликларни амалда кўрсатиш имконини бермоқда. Айниқса, ўзбек кўшиқчилигига хос миллий оҳанглар, нола, қочирим ва усуллар нималигини, шу билан биргаликда хориж эстрадасидаги "бақир-чақирлар", жазавога тушиб, дод солишлар, юракка гўлгула солувчи шовқинларнинг асл миллий санъатимизга бегона эканлиги имкон қадар тўшунтирилмоқда.

Тахлилий маълумотларга кўра, республикамиз мустақилликка эришган кундан бошлаб эстрада йўналишида ижод қилаётган санъаткорларнинг 115 нафарига фахрий унвонлар берилган бўлиб, шундан 74 нафарини ёшлар ташкил қилади. Шунингдек, лицензия олган ёш хонандалар жами 567 нафар бўлиб шундан, эрақлар 427 нафарини, хотин-қизлар 134 нафарини ташкил этади. 2012 йил мобайнида эса 37 нафар ижодкорга имтиёзли лицензиялар берилган.

Ёш хонандалар билан доимий ҳамкорлик йўлга қўйилган бўлиб, миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва хонандаларнинг профессионал малакасини ошириш мақсадида 2009 йилдан бошлаб "Ягонасан, муқаддас Ватан" республика

кўрик-танлови мунтазам ўтказиб келинапти. Мустақиллик ва Наврўз умумхалқ байрамларида ёшларимиз истеъдодларини тўлиқ намойиш этишлари учун барча шарт-шароит ва имкониятлар яратилмоқда. Олий ва ўрта махсус таълим муассасаларида эстрада йўналиши бўйича тахсил олаётган истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида "Ўзбекнаво" эстрада бирлашманинг махсус мукофот — стипендияси ҳам таъсис этилган. Шу кунгача ёш ва истеъдодли хонандалардан Ўзбекистон давлат консерваторияси талабаси Шерзод Ортиқов, Успенский номидagi республика ихтисослаштирилган мусиқа академик лицейи ўқувчиси Шаҳноза Йўлдошева, Нукус маданият ва санъат коллежи ўқувчиси Сапарбой Шерманов, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти мусиқа факультети талабаси Лубар Умарова ҳамда Жиззах давлат педагогика институти мусиқа факультети талабаси Зулумор Мамарасуллова ана шундай мукофот-стипендия соҳиб бўлишди.

Эстрада санъати воситасида вояга етиб келаятган ёш авлоднинг маънавий онги ва дунёқарашини шакллантириш мақсадида "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан яқиндан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Биргина ўтган 2012 йил Республикаимиз бўйлаб "Биз буюк юрт фазандаларимиз!", "Ватан тараққиётига менинг ҳиссам", "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан яқиндан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Биргина ўтган 2012 йил Республикаимиз бўйлаб "Биз буюк юрт фазандаларимиз!", "Ватан тараққиётига менинг ҳиссам", "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан яқиндан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Биргина ўтган 2012 йил Республикаимиз бўйлаб "Биз буюк юрт фазандаларимиз!", "Ватан тараққиётига менинг ҳиссам", "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан яқиндан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Биргина ўтган 2012 йил Республикаимиз бўйлаб "Биз буюк юрт фазандаларимиз!", "Ватан тараққиётига менинг ҳиссам", "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан яқиндан ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Анжуманда иштирокчилар томонидан берилган саволларга батафсил жавоб қайтарилди.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

ҲИҚМАТ

Инсоннинг ҳақиқий фазилати иш орқали намойиш бўлади.

* * *

Энг яхши тил — тийилган тил, энг яхши нутқ — пухта ўйланган нутқ.

ТИББИЙ МАСЛАҲАТ

Наъматак

Инсон соғлигини асраш, касалликларнинг олдини олишда табиат неъматлари ичида оддийгина наъматакдан яхшиси йўқ.

Унинг таркибида инсон саломатлиги учун ниҳоятда зарур бўлган С, В, Р, Е, К дармондорилари мавжуд. Шунингдек, у каротин, қанд, ёғ, органик кислоталар, флавоноидлар, пектин, маъданли тузлар ва бошқа моддаларга ниҳоятда бой. Мевасида маъданли тузлардан калий, темир, марганец, фосфор, кальций, магний бор. Улуғ аллома Абу Али ибн Сино таърифида, наъматакнинг барча тури тозаловчи ва суюлтирувчи хусусиятига эга. У қулоқдаги куртларни ўлдирди, қулоқ шангиллаши ва гувиллашига, тиш оғриғига фойда қилади. Ёввойи хили пешонага чапланса, бош оғриғини босади. Унинг барча турлари бурун тешиқларидаги тикчилмаларни очади. У томоқдаги ва бодомсимон безлардаги шишларга ҳам фойдалидир. Наъматак гули, меваси, уруғи, барги ва илдизи халқ табобатида қадимдан бери кенг қўлланиб келинапти. Мевасидан тайёрланган дамлама ва қайнатмалар халқ табобатида ўпка сили, қизилча, терлама (тиф), ўт қопчасининг яллиғланиши, меъда-ичак, буйрак қовуқ касалликларини даволашда ишлатилади. Унинг меваси танга қувват бағишлайди, модда алмашинувини яхшилайдди, ёнғоқчалари буйрак ва сийдик йўли касалликларини даволайди. Илдизидан тайёрланган дамлама ва қайнатма халқ орасида меъда ва жигар касалликларига даво сифатида қўлланади.

БИЛАСИЗМИ?

Ҳар бир киши ҳаётининг ўртача 2 йилини телефонда гаплашиш учун сарфлайди.

* * *

Дунёда гуручнинг 15 мингдан ортиқ тури бор. Уни ҳаҳон аҳолисининг деярли ярми ҳар кунни истеъмол қилади.

ТУРФА ОЛАМ

Дунёдаги энг баланд
иккинчи минора

ДУБАЙДАГИ ОСМОНЎПАР БИНОДАН КЕЙИНГИ
ИККИНЧИ ЎРИНГА КЎЗ ТИКАЁТГАН
"ШАНХАЙ МИНОРАСИ"НИНГ БАЛАНДЛИГИ
500 МЕТРДАН ОШИБ КЕТГАН.

"China Daily"нинг ёзишича, шу кунларда қурувчилар бионинг 108-қаватини қуриб бўлишган. Ҳисобки тобларга кўра миноранинг баландлиги 501,3 метрни ташкил қилмоқда. Режага асосан бино яқинда 632 метрни ташкил этади ва дунёдаги энг баланд минораларнинг иккинчиси, Хитойда эса биринчиси бўлади. Манбага кўра, Хитойнинг энг баланд минорасида Шанхай ҳаҳон молия маркази жойлаштириш кўлимоқда. Қурилиш ишлари 2014 йилнинг декабрида поёнига етади.

Ишлаган тишлайди

ТЕЗ ОРАДА ИТАЛИЯНИНГ МОДЕНА ШАҲРИДА
ИШЛАБ БЕРИШ ЭВАЗИГА МАҲСУЛОТ ҲАРИД ҚИЛИШ
ИМКОННИ БЕРУВЧИ СУПЕРМАРКЕТ ОЧИЛАДИ.

Мазкур ташаббус Модена волонтерлик хизмати ассоциациясига тегишли. Супермаркетни очилган кўзланган ягона мақсад ишчиларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашдир. Emporio Portobello супермаркети шу йилнинг май ойида ишга тушиши режалаштирилган. Бу ерга келган ишчилар юк ташини, фаррошлик қилиши ёки касирлик қилиб ҳарид учун етарли миқдордаги баллини тўплайди лозим бўлади. Супермаркетда фақат пластик қарточкалар амал қилади. Бундай имтиёз ишчиларга бир неча ой давомида берилиши мумкин. Биргина шарт: молиявий аҳоли ўнганла бошлаган миқозлар супермаркет томонидан берилган пластик қарточкани қайтиб бериши керак.

Зафар МУҲАММАД тайёрлади